

Številka vsej številk in
vsega u počitno vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
vse denar na celo leto 32 din.,
med tem 16 din. četrti leta
3 din. Izven Jugoslavije
Koroščina se posilje
opravljivo "Slovenski Gospodar" v Ma-
ribor, Koroščina cesta 8,
in ga doseglije do 16.
Koroščina se posilje
v nasprej.
Pošta Interurban št. 213.

Pozanesna številka stane 1-50 din.

Poština plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

18. številka.

MARIBOR, dne 16 aprila 1925.

59. letnik.

In vendor gre!

Po ustanovitvi naše države smo si stavili kot najvažnejšo, najbolj nujno, torej vodilno našo politično naloge: politično in gospodarsko pametno ureditev naše države, da se bo vsak državljan res čutil kot državljan in ne kot podanik, in da bodo na podlagi sporazumevanja med Srbi, Hrvati in Slovenci nastalo razmerje, kjer bo imel vsak svoj sorazmerni delež na odgovornosti in moči, na dolžnostih in pravicah. Sele takšno stanje namreč tvori pravo državljansko vzgojo in zavest, ker roditi in trajno ohrani interes in ljubezen do ustvarjenega: do države.

Velik in težak je ta naš politični cilj in malo je bilo razumevanja zanj, še manj pa volje, da se uresniči. Kljub temu niti za trenutek ne Slovenska ljudska stranka kakor celota in ne njen vodstvo, posebno pa ne njen voditelj niso omahovali, da bi se oddaljili od poti, ki vodi k cilju ali pa bi celo zapustili svoj lepi vzor.

Dejanja govore.

Navidez smo še približno tam, kjer smo bili v začetku, v resnicu pa smo storili velik napredok, ki ga ob dnevnem boju ne vidimo in ne čutimo tako jasno, kakor tedaj, če s pažnjim očesom premotrimo vso težko pot, ki je za nam. In to je potrebno, kajti dejstva, dejanja, ki se ne dajo ne izogniti, ne izbrisati, govore jasno ter so nam v največje zadovoljenje in vspodbudo.

Stanje ob sprejetju ustawe.

Kako velik napredok imamo zaznamovati, nam najjasnejše predči stanje, kakoršno je v naši politični javnosti danes in kakšno je bilo ob sprejetju ustawe, torej leta 1920-21.

Slovenci.

Mi Slovenci smo bili politično razdvojeni, razkosani in razstopeni, kakor še nikdar poprej in nikdar pozneje. Načelo, da bi se vsi skupaj zavedali, da gre za fundament: ureditev nove države in razmejitev pravic in dolžnosti, pa smo imeli volitno borbo po geslih, kakor da smo v državi, ki je že solidno vse to uredila pred stoletji! In tako smo se ločili v borbi za stanovske in protistanovske politične organizacije, za socialistike druge internacionale in komuniste, za verske in protiverske, za kapitaliste in protikapitaliste in bogvedi kaj še vse! Temu primeren je bil tudi »uspeha volitve v pomen ter veljavnost slovenskih zastopnikov. To pač ni kazalo na uspeh naše borbe niti doma, kaj šele drugod!

In drugi?!

V državi pa smo imeli dve sklenjeni veliki stranki, ki sta ustvarili vidovdansko ustawo in sta bili odločeni, za njeno

se boriti. Bili so to »demokratje«, ki so stali tedaj pod pretežnim vplivom Pribičeviča in njegovih tovarišev in bili so to »radikalci«, ki so odvzeli vodstvo Protiču ter se popolnoma izročili Paščiu.

Hrvatje so stali ob strani, izločili so se sami iz parlamentarne borbe, pričakajoč bogvedi kakšnega preobrata ter pomoči od zunaj.

Celo bosanski muslimani so bili na pol za vidovdansko ustawo, na pol proti njej, torej razdvojeni.

Jasna beseda, jasen načrt!

V takšnem stanju je padla jasna, odločna beseda: Slovenska ljudska stranka je po svojem Jugoslovanskem klubu predložila jasen načrt ureditev naše države in g. dr. Korošč je v enem svojih najslajnejših govorov tolmacil ta načrt in njegovo bistvo. Zahvali smo decentralizacijo državne uprave v vseh panogah, zahtevali sodelovanje in soddločevanje ljudstva, zato zakonodajne samouprave, zahtevali glede pravic in dolžnosti državljanov, kakor izvirajo iz osnovne krščanske dolžnosti do bližnjega. In ljudstvo v Sloveniji je to posluhnilo in — razumelo. Zopet se je zbralo slovensko ljudstvo v ogromni večini okrog zastave čiste in poštene Slovenske ljudske stranke, pripravljeno tudi za najbolj trdi boj.

Nismo odnehali!

Od tega svojega stališča nismo popustili in zanašali smo se v pravilnost in pravičnost našega stališča, pa smo imeli prav, kajti drugi so šli vedno bolj na naše stališče in ne mi na njihovo.

Prvi uspeh.

Pošteno slovensko ljudstvo je videlo pošten, jasen in pameten cilj! Mi nismo lovili z drobtinami, nismo podkupovali, samo kazali smo na grehe, napake in strašne posledice napak, poučevali smo pojmovati državo in državljanke pravice in dolžnosti v smislu zapadnoevropskih kulturnih in naprednih držav. Mi smo opozarjali tudi, da bo boj trd in dolg, pa se nas je ljudstvo oklenilo, strnilo je svoje vrste v organizacijah Slovenske ljudske stranke. Porazili smo vse nasprotnike doma tako temeljito, da so strmeli oni in njihovi zavezniki. To je gotovo prvi uspeh. Je tudi najvažnejši, kajti brez politične moči ni uspešne politične borbe!

Drugi uspeh.

Drugi uspeh v borbi za uresničenje našega načrta o ureditvi države in državljanov vprašanjih je bil, da smo pridobili za naše stališče važen del Bosancev: vse muslimanske poslanke, ki so poučeni od razmer v Bosni postali naši dobri in zvesti zavezniki. Kako prav so storili, pa kaže dejstvo, da jim je ostalo kljub vsem pritiskom ljudstvo že pri dveh volitvah zvesto za ta naš program.

Ureditev je v Korošču
korotke ceste 8. 3. Redko
pisi se ne vredajo. Uprav-
ljivo sprejema naročni-
ščine in reklamacije
Cene inseratom po dne-
vora. Za večkratne objave
primeren popust. Nezav-
isne reklamacije so pošte-
ne proste.

Čekovni račun pošte
trada Ljubljana 4. 10. 10.
Telefon Interurban 21. 22.

Tretji uspeh.

Uresničenju našega političnega cilja je bila najmočnejša ovira koalicija radikalov z demokratimi. Odpraviti to oviro, omajati ta silen zid centralizma, to je bilo delo največje važnosti in najdalekosejšega pomena. In posrečilo se je! Ustvaril se je takoimenovani »Zagrebski federalistički blok« (Radic, Spaho, Korošč) in preko njega se je s pomočjo znane »Markovega protokola« razbila koalicija radikalov in demokratov.

Cetrti uspeh.

Od radikalov oddvojeni demokratje so se začeli med seboj čistiti. Pametni, pošteni in iskreni rodoljubi med njimi so začeli misliti, kako je škodljivo za državo, ako Slovenci in Hrvatje ne priznavajo sedanje ureditev in zato so se odločili za »sporazum«; izdelali so za svojo stranko program, ki je znan kot »Marinkovičev program« in na podlagi tega programa je moral nasilni centralist Pribičevič s svojimi madžaroni in slovenskimi Žerjavovci iz stranke Pod Davidovičem stojec del se nam je torej po programu, po pojmovanju o ureditvi države približal, zato smo stopili z njim v zvezo. Ali mislite, da je takšen preokret v stranki, ki je glasovala za vidovdansko ustawo, lahko in v kratki dobi izvršljivo delo?! Ali izvršilo se je in krog onih, ki pošteno in iskreno hočajo sporazum in ne nasilje, hočajo revizijo ustawe, je vedno večji!

Peti uspeh.

naše politike je, da so se Radičevci odločili, da s svojimi zastopniki nastopijo v parlamentu — v narodni skupščini. Tudi to ni bilo lahko politično delo, posebno še ne zaradi Radičevih osebnih lastnosti, ki so ga obtežavale. Sedaj je izvršeno tako temeljito, da so Hrvatje zadnjči pri razpravi o verifikaciji izjavili: »Mi smo došli semkaj v parlament, mi ostanemo tu in nočemo stran ter odidemo samo, če nas — vržete ven!« S tem je parlamentarni boj, ki je politično sedaj edino mogoč, za uresničenje našega cilja veliko ugodenjši za nas. Torej je brez dvoma to političen uspeh!

Sesti uspeh.

Ko sedaj kljub vsem podkupovanjem in nasiljem ter varjanjem niso združeni radikalci, Pribičevičevci in Žerjavovci — PPŽ vlada — dobili odločilne večine, je izprevidel velik del radikalov in sodeč po nekaterih izjavah, tudi Pašči sam, da je treba začeti drugač: Radikalci in Pašči gorovijo sedaj o sporazumu in o reviziji ustawe, česar prej niso hoteli slišati, niti se o tem razgovarjati. Ne rečemo, da stojijo že na našem stališču, ali dejstvo je, da se mu približujejo, posebno še sedaj, ko so Radičevci napravili tako temeljiti preokret.

Vprašanje.

Predočite si dolgo in težko pot od tedaj, ko še je tretji na slovenskih poslancev glasovala za centralistično ustawo,

LISTERK.

Zgodbe napoleonskega vojaka.

Francoški spisal Erckmann-Chatrian; preložil Al. B.

(3. nadaljevanje.)

Nisem vedel, kaj to pomenja, kar se on vzkloni ter pravi:

»Jože, ta trenutek je na Francoskem 400.000 jokajočih rodbin: velika naša vojska je poginila na snežnih poletjih ruskih. Vsi mladi, krepsi možje, ki smo jih videli mino korakajoče dva meseca, ležijo pokopani pod snegom. Dames popoldne je prišla novica. Grozno je, ako človek misli na to — grozno!«

Jaz sem molčal. Bilo mi je jasno, da bo kmalu, kot po vseh vojnah, nov nabor, a da utegnejo takrat pobrati tudi hromce. Ta misel mi je kri gnala k srcu, tako sem obledel čezinčez, in lašje so se mi ježili, ko sem se spomnil Pinklovega prerokovanja.

»Le pojdi, Jože,« je rekel oče Gulden, »in mirno lezi v posteljo. Jaz ne morem spati, ostanem po koncu. Ta novica me je vsega zbegala. Ali ničesar nisi zapazil v mestu?«

»Ne, gospod Gulden.«

Šel sem v svojo sobo in legel v posteljo. Dolgo časa nisem mogel zatisniti očesa: mislil sem na nabor, na Katarino, na tisoče pod snegom pokopanih mož ter premišljeval, da bi bilo dobro, ako bi pobegnil v Švico.

Proti trem sem slišal, da je šel gospod Gulden v posteljo. Nekaj minut pozneje sem zaspal, zaupajoč v milost božjo.

IV.

Ko sem drugo jutro proti sedmi uri stopil v sobo gospoda Guldena, je on ležal še v postelji in je bil ves slaboten.

»Jože,« je rekel. »nič kaj dobro se ne počutim, vse te grozne novice so me naredile bolnega. Prav nič nisem spal.«

»Ali vam naj skuham čaj?« sem vprašal.

»Ne, dragi moj, ni treba. Samo ogenj malo podneti, čez kratko vstanem. A danes je pondeljek, in ta čas bi moral uravnnavati ure po mestu. Jaz ne morem tja, čisto nesrečnega bi me nepravil pogled na toliko žalostnih ljudi, ki jih poznam že 30 let. Cuj, ože, vzemi ključe, ki vise za vrat, in pojdi ti — bolje bo tako. Poskusil bom, da se po pravim, da malo zaspim. . . Dobro bi mi delo, ako bi mogel eno ali dve uri spati.«

»Prav, gospod Gulden,« sem mu odgovril. »Tako pojdem.«

Ko sem bil drž naložil v peč, sem vzel plašč in rokavice, zagnril zagrinjalna pri postelji gospoda Guldena ter odšel z svežnjem ključev v žepu. Res, da me je bolehnost očeta Melhijora malo skrbela, a druga misel me je tolažila. Dejal sem sam pri sebi: »Na vrh zvonika pojdeš, in od tam boš videl hišo, kjer bivate Katarina in teta Marjeta.« V teh mislih sem prišel k cerkveniku Brainsteinu, ki je na oglju malega trga stanoval v stari, majavi baraki. Njegova sinova sta bila tkalca; od jutra do večera je bilo v starem gnezdu slišati repotanje stavev in drdranje čolničkov. Babica — bila je tako stara, da njenih oči ni bilo več videti — je spala v starem naslonjaču, ki mu je na naslonilu čepela sraka. Kadar očetu Brainsteinu ni bilo treba zvoniti h krištu, pogrebu ali poroki, je za malimi, okroglimi stekli pri oknu čital svoj koledar.

Poleg te barake pod streho stare tržnice je stala slišna hišica, v kateri je kraljal čevljje Konijam, malo naprej pa so stale stojnice mesarjev in prodajalk sadja.

Šel sem torej k Brainsteinu. Ko me starec ugleda, vstane ter pravi:

»Vi ste gospod Jože?«

»Da, oče Brainstein. Prihajam namesto gospoda Guldena, ni prav zdrav.«

»Dobro . . . je pač vseeno.«

Oblekel je staro, pleteno jopo ter si nadel volneno kapo, prej pa je spodil z nje mačko, ki je imela na njej jutrišnji počitek. Potem je vzel iz predale veliki ključ od zvonika

in šla sva ven. Jaz sem bil kljub mrazu prav vesel, da primem zopet na sveži zrak, kajti vsa soba je bila polna dima, da je človek komaj dihal.

Slednjič sva šla gori po cesti in oče Brainstein mi je rekел:

»Ali ste že slišali o veliki nesreči na Ruskem, gospod Jože?«

»Da, gospod Brainstein. To je grozno!«

»Sevedal je odgovoril. »A to bo cerkvi pridobil mnogo maš. Zdaj bo vsakdo dal brati maše za svoje otroke, in to tem bolj, ker so umrli v krivoverski deželi.«

»Seveda, seveda, sem mu pritrdil.«

Šla sva čez trg. Pred občinsko hišo, nasproti glavnih straž, je že stala gruča ljudi, kmetovalcev in meščanov, ki so čitali lepak. Potem sva šla po stopnicah gori in stopile v cerkev, kjer je več nego 20 žensk, mladih in starih, kljub groznomu mrazu klečalo na kamenitih tleh.

»Ali vidite . . . kaj sem vam pravil?« je rekel Brainstein. »Ze prihajajo molit, in prepričan sem, da jih je polovico že pet ur takuk.«

Odpril je mala zvonikova vrata, skozi katera se pride do orgel. V temi sva pričela plezati kvišku. Prišedša do orgel, sva mehove pustila na levici in stopala kvišku v stolp zvonovom.

Prav zadovoljen sem bil, da sem zopet ugledal sinje nebo in dihal sveži zrak, kajti duh po netopirjih, ki bivajo v teh ozkih, dolgih hodnikih, je človeku zapiral sapo. A kakšen grozen mraz je bil v tem prostoru, ki je bil odprt vsem vetrovom, in kako bleščeca luč je prihajala k nama od snega v tem zimskem vremenu, v katerem se je lahko videlo 20 ur daleč! Tu doli se je kot na poli belega paripa črtal ves Pfalzburg s svojimi šestimi bastijami, tremi polmeseci, z dvema prednjima utrdbama, z vojašnicami, smodnišnicami, mostovi, vežbališči in nasipi, celo mestece z velikim paradnim trgom in ličnimi, lepo v eni vrsti zidanimi hišicami. Videlo se je v s

pa do današnjega dne in upravičeno se vprašamo: ali je bilo mogoče pri razmerah, kakor so, doseči politično večje uspehe Slovenski ljudski stranki in njenemu vodstvu, kakor jih je resnično dosegla? Prijatejški, ki je nestrenan ali nezadovoljen, naj nam pove, kako naj bi dosegli več ob takšnih razmerah, takšnih ljudeh, kakor odločujejo v državi, in takšni moći, kakor jo imamo v državi mil! Treba presojati moći in treba upoštavati ljudi ter njih mišljenje, vrgajo in hotenje!

Sklepna beseda.

Ne samo naš, temveč vsak pošten in pravičen boj za visokim ciljem je težak in dolgotrajen. To nam kaže zgodovina vseh demokratičnih držav. In ker je dejansko tako, se prav nič ne bojimo, ako bi se kak malodušnež ali nestrenan umaknil, saj vemo, da se umakne le začasno, ako je pošten in pride zopet k nam, ker sam po sebi mora priti. Tako se je že zgodilo v preteklosti.

Hvala Bogu, nam se ni batil! V naših vrstah so možje pošteni in požrtvovani, može trdnih živev in trdne volje, vajeni in izučeni v svoji življenski istoriji. Tu so v poštem delu osivelci častitljivi starci, tu v krepki moški stojeci hraсти, in tu pri nas delažljena in prekipevajoča mladina. In naše ženstvo je ravno takšno. Vse to nam je zanesljivo domovstvo za stranko, za narod, za državo in za zmago pravice ter poštenja. Preko brdkosti in težav gremo naprej!

Drobiž iz narodnega gospodarstva.

I.

KMELJSKA DELA ZA MESEC APRIL.

Na polju in travniku.

Sadimo krompir in sejemo koruzo, peso, lan, koopljo, deteljo itd. Plejemo zimske setve. Med najbolj nadležne plevelne rastline, ki rastejo med žitom, spadajo: Kokalj, ljljuka, navadna grašica, stoklasa, modrica, divji oves, njivski mak, njivski osat, njivska preslica, njivska gorčica, konjski ščap in šopulja. Z brano obdelamo zimske setve, ako so se preveč obrastle, ali so pregoste. Zimsko pšenico kaže spomladni vselej prevaleči z branom. Izkušnje namreč uče, da se prevlačena pšenica lepše razvija od neprevlačene. V nekaterih krajinah imajo navado, da ozimino spomladni obžanjejo ali popasejo. To obžanjevanje na mesto le tedaj, ko nam žito premočno in pregosto raste ter se je batiti, da pozneje poleže. Setve obžanjemo zategadelj povsod na močno zagnojenih in rodovitnih njivah, ker bi sicer žito pred zoritvijo poleglo, kar se zlasti pri pšenici prav rado dogaja. Žito je obžeti o pravem času, ko še ni pognal klas v bilki. S prepozanim in preglobokim obžanjevanjem v srce bilke bi utegnili žitu več škodovati nego koristiti. Če je žito redko, mu tudi moremo pomagati s tem, da ga povlečemo z branom. Z branom se rastlinice okopajo ter vsled tega bolj obrastejo. Neobhodno potrebno je branjanje na deteliščih, osobito, če je zemlja trda in težka, detelišča pa staro.

V mesecu aprilu je že čas, da travnike pognojimo z umeritimi gnojili, ako smo hlevski gnoj in gnojnicu porabili za druge kulture. Za en oral vzamemo 150 kg apnoduška ali ravno toliko čilskega solitra, 120 kg 40 odstotne kalijeve soli in 180 kg superfosfata. Anpoduši-

»Zdaj pojdiva pogledat, gospod Jože. Koliko je zdaj ura?«

Izvlekel sem veliko uro gospoda Guldena, ki je kazala tudi sekunde, ter videl, da je šla ura v zvoniku dokaj prepočasi. Brainstein mi je pomagal naviti uteži in naravnati kezalce.

»Po zimi ura vedno zaostaja«, je rekel, »ker je pač železna.«

Ko sem si bil ogledal in zapomnil vse te stvari, sem pričel opazovati okolico: barake pri hrastičih, Bulkov vrh, in nazadnje sem ravno nasproti zapazil Vier-Winden in hišo tete Marjete. Iz dimnika se je pravkar kadilo in dim se je kot višnjev trah dvigal proti nebu. Predstavljal sem si kuhičjo: mislil sem si Katarino v coklah in volnenem kriku, kako pri ognjišču vrti kolovrat in misli name. Bil sem tako ginjen, da nisem več čutil mraza in sem v enomer strmel v dimnik.

Oče Brainstein, kateremu se niti zdelo ni, kaj opazujem, je rekel:

»Kaj ne, gospod Jože . . . kljub snegu so zdaj vsa pota polna ljudi. Velika novica se je že raznesla, zdaj pa prihaja vse, da kaj natančnejšega zvedo o svoji nesreči.«

Videl sem, da ima prav: vse ceste, vsa pota so bila polna ljudi, ki so hiteli proti mestu. Ko sem se ozrl dol na trg, sem videl vedno bolj naraščajočo množico pred glavno stražo, pred županstvom in pošto. Čudo se je šumeno kot glasno mrmljanje glasov.

Se enkrat sem se ozrl na Katarinino bivališče, potem pa sem slednjič hočeš nočeš moral dol. Pričela sva po temih, zaviti stopnicah stopati kot v vodnjak. Ko sva prišla do orgel, sva videla s kora, da je močno naraslala tudi že množica v cerkvi: vse matere, sestre in babice, bogate in revne, so v veliki tišini med klopni ležale na kolenih. Molile so za padle . . . molile, da bi jih morda vendarle še enkrat videle!

Odkraja tega nisem prav razumel, naenkrat pa mi je prišlo na misel, da bi tudi Katarina, ako bi bil lansko leto šel k vojakom, sedaj klečala tam dol, molila in me od Boža zahtevala nazaj. To me je zgodilo v srce, mraz me je stresel po vsem telesu.

»Idiva Idiva« sem rekel Brainsteinu. »To je grozno.«

»Kaj?« je vprašal on.

Snežno belo perilo je ponos vsake gospodinje, zato uporablja pri pranju samo Zlatorog-milo!

ka se ne sme mešati s superfosfatom, pač pa se lahko meša s kalijevim soljem pri takojšnji uporabi. Ko začne trava zeleneti je z namakanjem travnikov prenehati.

Na vrtu.

Sadimo, oz. sejemo skoraj vso ostalo zelenjavko, ki je v naših razmerah in podnebju v navadi in katere mismo posejali prejšnji mesec. Opravilo vršimo po možnosti ob suhem vremenu, da lažje zatirano nadležni plevel. Z ozirom na površino dobivamo iz vrta sorazmerno največ koristi. Zato je treba temu posvetiti tudi največje skrb. Dohodki iz vrta poplačajo naš trud najobilnejše, čeprav imamo v njem posla od rane pomlad do pozne jeseni.

V gozdu.

Mlade nasade je čuvati pred objedanjem od strani domačih živali. Ne plašimo ob večerih in v rani zori prelepo pevajočega kosa. Sejemo smrekovo, borovo in mecesnovno seme v senčnatem gozdnom prostoru blizu vode. Posejane prostore je pokriti z vejevjem, ki ostane na gredicah tako dolgo, dokler seme ne vskali.

V kleti.

Zracimo vinske kleti ter odstranjujmo plesnivec raz sodov. Mešamo in čistimo vina, predno nastopi toplo vreme. Sode držimo vedno do vrha polne, da se ne tvori birsa, ki vino kvari in poslabšuje. Sodove vehe, kakor tudi pilke naj bodo lepo okrogle, da ne pripuščajo zraka do vina. Najbolje storimo, ako sodove vehe izvrnamo na vseh sodih enako, da moremo potem uporabljati v celi kleti pilke ene in iste velikosti. Koncem meseca aprila pretočimo vino drugikrat.

V čebelnjaku.

Umen čebelar prevdari, ali hoče od svojih čebel mnogo medu ali mnogo mladih rojev. Ravnотако mora čebelar seveda tudi vedeti, v katerem letnem času je v njegovi okolici čebelna paša najizdatnejša. Če je pomladna paša dobra, tedaj moramo gledati na to, da prezimimo panje mladih čebel, ki morejo izkoristiti zgodno pomladansko pašo. V takem slučaju je treba panje prehranjevati na umeten način tekom jeseni ali tekom zime. Če hočemo, da čebele namisijo veliko medu, moramo rojenje preprečevati z odstranjevanjem trotovske zalege. Pri rojenju gre namreč obilo medu v zgubo, ker ga roječe čebele seboj vzamejo. Nasprotno pa moremo

»Vojna.«

Stopala sva dol po stopnicah pod velikimi cerkvenimi vratimi. Jaz sem šel čez trg k mestnemu načelniku Menjeju, Brainstein pa je krenil proti svojemu stanovanju.

Na oglu mestne hiše sem videl prizor, katerega se bom spominjal vse svoje žive dni. Tam je bil namreč nalepljen veliki razglas. Več nego 500 oseb, meščani in kmetovalci, moški in ženske, so strmeli vanj, stisnjeni drug k drugemu, z iztegnjenimi vratovi kot v nekaj groznega. Čitati ga niso mogli, le včasih je zaklical kdo po nemško ali francosko:

»Vsi vendar ne morejo biti mrtvi! — Nekaj jih bode vendar prišlo nazaj!«

Drugi so vzklikali:

»Saj se ničesar ne vidil! — Sej ni mogoče zraven!« Uboga, stara žena, ki je stala zadaj, je dvigala roke proti nebu in vpila:

»Krištof . . . ubogi moj Krištof!«

Nekateri, ki jim te besede niso ugajale, so klicali:

»Pomirite vendar starko!«

Vsakdo je mislil samo nase.

Zadaj so še vedno nova krdele vrela skozi nemška vrata.

Slednjič je Harmantje, mestni seržan (narednik), stopil iz stražnice ter z listom, ki je bil čisto podoben onemu na steni, stopil vrh stopnic. Nekaj vojakov je šlo z njim. Zdaj je vse vrelo na tisto stran, a vojaki so spredaj stojče potiskali nazaj. Oče Harmantje je pričel čitati tisti razglas, katerega so imenovali »devetindvajseto okrožnico« in v kateri je poročal cesar, da je med umikanjem vsako noč poginilo na tisoče konj. — O ljudeh ni rekel nič!

Mestni narednik je čital počasi, nikod ni črhnil besedice, celo starka, ki niti ni umela francoski, je vlekla na uho kot drugi. Lahko bi bilo slišati letečo muho. Ko pa je prišel do besed: — »Naša konjeništvo je izgubilo toliko konj, da smo morali častnike, ki so jih še imeli, združiti, da smo mogli sestaviti iz njih štr tostnije po 150 mož. Generali so pri tem opravljali posle stotnikov, polkovnikov posle nadporočnikov.« — Ko je prečital to mesto, ki je bedo velike armade slikalo bolj nego vse drugo, se je razleglo od vseh strani vpitje in ječanje. Dve ali tri ženske so omedile . . . odpeljali so jih pod pažduho.

rojenje povzročiti, ako panju dodamo trotovske zalege in skrčimo medeni prostor. Kljub rojenju moremo dobiti obilo medu samo v krajih z vrlo dobro pašo skozi celo leto.

April nam vegetacijo prinaša, Narava proizvaja novo moč; Po lesovih slavček se oglaša, Nabira dekle rožice gredoč.

Vekoslav Stampar.

II.

NAŠ PANJ.

Opis in praktičen navod, kako naj čebelarimo v njem. Po lastnih izkušnjah za slovenske čebelarje priredil Anton Znideršič, čebelar v Ilirske Bistrici. Samozaložba.

Razveselj napredek našega čebelarstva v zadnjem desetletju je pripisati zlasti dejству, da so pričeli čebelarji opuščati vedno bolj in bolj razne manjvrene in nepraktične pānje sisteme in se oprijemati Žnideršičevega panja. Kakor nas je osrečil g. Žnideršič pred leti, ko nam je podal svoj panj, ni naše veselje nič manjše danes, ko sprejemamo izpod njegovega veščega peresa knjigo, s katero bodo zamašena velika vrzel v našem čebelarskem slovstvu.

V kratki in jedrnati obliki, ogibajoč se dolgoveznega teoretičnega razmotrovanja, nas seznanja g. pisatelj z vsemi tajnami iz svoje bogate in dolgoletne prakse. Samo čisto, kleno zrno je to, preizkušeno v ognju nadtridesetnega vstajnega, trudopolnega, toda plodonosnega dela. Snov je razdeljena prav pregledno v 12 poglavij. Za Gerstnigovo teorijo, ki tvori osnovo novodobnega čebelarstva, sledi način opis A.—Z. (Žnideršičevega) panja in vseh njegovih najnovejših izboljšav. Poglavlje o orodju obsega le najpotrebnije, v kolikor zanima čebeljarja-praktika. S posebno skrbjo in temeljito so obdelana poglavja o opravljanju raznih del v A.—Z. panju, vzgoji matic, trčanju, čiščenju, shranjevanju in prodaji medu. Prezanimivo je nadalje poglavje o prevažanju čebel v pašo. Tukaj je podano vse, kar je potrebno znati sodobnemu čebelarju, ki hoče doseči v svojem obratu čim največji čisti donos. Pa tudi ostala poglavja o čebelnjaku, preseljevanju čebel iz kranjčev na premakljivo satje, pridobivanju medu iz kranjčev, pridobivanju medu v satju itd., pričajo o veliki ljubezni, ki jo je naklonil g. pisec svojem zares mojsternemu delu. Jezik je lep in čist, oprema knjige razkošna in bogata. Že itak poljudno vsebino ponazoruje nad 100 krasnih, večinoma izvirnih podob. O ceni se mora reči, da pač ni v nobenem razmerju z opremo in obsežnostjo knjige. V inozemstvu bi veljal enak proizvod najmanj še enkrat toliko. Brez dvoma bo pričujoča knjiga za nepregledno dobo prava in zvesta vodnica našim čebelarjem in bo pomogla. ▶

Na Belo nedeljo, dne 19. aprila f. l.

imajo

vse krajevne organizacije SLS občne zbore!

Krajevni odbori SLS, skrbite, da se občni zbori točno po naših navodilih izvrši!

Tajništvo Slov. ljudske stranke v Mariboru.

Seveda je razglas dostavljal: »Zdravje Njegovega veličanstva ni nikdar bilo boljše, in to je bila velika tolažba, a žalibog to ni moglo poklicati nazaj v življenje tistih 300 tisoč pod snegom pokopanih ljudi. Zato so se ljudje razšli zelo žalostni in potri. Drugi pa, ki še niso slišali ničesar, so vreli skupaj v krdelih. Vsako uro je Harmantje stopil v prečital razglas.

To je trajalo do večera. Prizor se je ponavljal venumer.

Jaz sem šel proč . . . najrajsi bi bil videl, da bi nič ne bil slišal o tem.

Sel sem gor v krajnemu načelniku. Ko sem stopil v salon, je sedel za mizo pri zajtrku. Bil je že star, a vedno že krepak mož z rdečim obrazom in zdravim želodcem.

»Ah, ti si!« je rekel. »Gospoda Guldena torej danes ne bo?«

»Ne, gospod načelnik. Bolan je, zaradi slabih poročil.«

»Dobro . . . dobro . . . umejem,« je odgovoril in župnali čašo. »Res, slabe novice.«

In ko sem jaz snemal stekleni zvonec s stoječe ure, je pristavil:

»Reci gospodu Guldenu, da si bomo dobili zadoščenje . . . Za vraga, saj ni mogoče, da bi bili vedno mi prvi. Ze 15 let se brez obzira lasamo z njimi, zato je prav, da enkrat dobro malo odškodovanje . . . Sicer pa . . . čast je nedotaknjen! Premagani nismo! Da ni bilo snega in mraza, bi jo bili izkupili revčki kozaki . . . Samo potrpinom! Vrste bodo kmalu zopet izpolnjene, potem pa gorgel!«

Jaz sem navjal uro. Ker se je zelo zanimal za urarstvo, je vstal in me gledal pri delu. Potem me je dobre volje uščipnil v uho. Ko sem hotel oditi, je rekel, med tem ko si je zapenjal debeli plašč, katerega si je bil odpel med jedjo.

»Reci

zavetni meri k tem naglejšemu razvoju in napredku našega občelarstva.

Prof. Josip Priok

III.

VINARSTVO.

Vinarstvo. Po prvem delu knjige »Vinarstvo in kletarstvo« Frana Zweiflerja priredil direktor Andrej Žmavc, ravnatelj drž. vinarske in sadarske šole v Mariboru, 8th VIII in 208 strani, 128 podob. Natisnila in začila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru 1925. Cena v plato vezani knjigi brez poštne 66 D., s poštino 68 D. V naši precej oskodni kmetijski književnosti malone nrebena stroka ni tako slabo zastopana ko vinarstvo. Ta nedostatek zelo čutijo naši vinarji, se bolj se pa uveljavlja kot huda ovira pri pouku v naših kmetijskih šolah. Da se odpravi neugodna zapreka, je direktor Žmavc prevedel z dovoljenjem založništva I. del Zweiflerjeve knjige (»Weinbau und Weinbehandlung«), založil Paul Parey, Berlin), ki je za pouk prav primerna, ker vsebuje v glavnem vse, kar je naprednemu vinarju treba vedeti. Prvotno besedilo je Žmavc mestoma pojasmil, tudi tam stvarno izpopolnil in popravil. Uporabljal je lastna izkušnja najboljših vinarskih strokovnjakov, črpajoč iz najnovjejše strokovne literature, da bi delo bolje ustrezalo svojemu namenu. V drobnem tisku je Žmavc dodal to, česar je v knjigi še pogrešal ali kar se mu je zelo vredno posebnega poudarka glede na naše potrebe; podob pa je v knjigi za dobro polovico več kot v izvirniku. Pisatelj je posvečal posebno pozornost tudi terminologiji, ki je pri nas ne le v vinarstvu, marveč tudi v nekaterih drugih gospodarskih strokah nestalna in nepopolna. Ker je ta knjiga prva slovenska knjiga celokupnega vinarstva, se je pisec smatral upravičenega, uvesti nekaj izrazov za pojme, ki jim ni mogel iztekniti slovenskega imena ali katerih staro ime se mu ni zdelo primerno. V knjigi so temeljito obravnavana tale: glavna poglavja: O kulturi vinske trte. Opis podzemnih in nadzemnih delov trsa (organografija). Opis najobičajnejših ameriških podlag in evropskih vrst vinske trte (ampelografija). Način razmožitve vinske trte. Kako si uredimo in zasadimo vinograd. O vzgojnih načinih. Vsakoločna kulturna opravila v vinogradu. Škode in bolezni, ki jih povzročata nepopolno vreme in neprikladna zemlja. Trsu škodljive živali in rastline. Kako gojimo grozdje ob hišnih stenah in zidovih. Pred trgovitvijo. Davčne olajšave. Rentabilnost vinogradov. Iz vinarske geografije in statistike. Strokovno vrednost knjige počnejo končno »Stvarno kazalo«, ki je posebno vestno sestavljen. Izrednih zaslug za delce si je steklo tudi založništvo, ki se ni ustrašilo velikih stroškov in je knjigo bogato opremilo. Tako zadošča knjiga vsestranskim potrebam in zahtevam, ki jo moremo vsem zanimalcem le najtopleje priporočati. Stvarno strokovno učeno tega prvorstnega strokovnega dela priobčimo o priliki.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Pašič je speljal politiko v popolno mrtvilo, vsa prej takoj važno označena in naglašena vprašanja so potisnjena v ozadje ter bodo čakala na rešitev najmanj do sestanka narodne skupščine. Od tega cincanja in čakanja trpi vsa država. Skoraj polovica vladnih mest je nezasedena, druga polovica ministrov se pa tudi malo briga za svoje resorne zadave. Vso pozonost posvečajo razvoju krize in čakajo na Pašičeve odločitve, da ne bi zamudili ugodnega in pravega trenutka in odleteli iz vlade. To je tembolj nevarno, ker se ponujajo novi ministarski kandidati, ki delajo v vseh družbah in gostilniških prostorih reklamo za se, poveličujejo svoje zmožnosti, delajo obljube, da se poslušalec stine cedijo. Kandidatov je toliko, kot jih dosedaj še ni bilo. Smatramo, da je bila vladna spremembu odložena z namenom, da pomirijo kandidate in zmanjšajo njihovo število. Pašič se je sedaj odpeljal na oddih, in sicer tajno, ker noče sprejemov in ker misli, da se to najbolj ujema z njegovo zagotoneto politiko.

V pogajanju med radikali in Radičevci je tudi začelo. Gotovo je, da skušajo radikali Radičevce na vsak način odtrgati od opozicijalnega bloka naravnega sporazuma. Pavle Radič je sicer izjavil, da stranka brez bloka ne bo storila nobenih korakov, a bolj sigurni kot Radičevci so gotovo poslanci-pristaši Hrvatske zajednice, zato pa radikali po svojih listih Pavla Radiča često pohvalijo, dr. Trumbiča pa napadajo. Stjepan Radič je izjavil nekemu splitskemu novinarju, ki ga je obiskal v ječi, da se popolnoma strinja z zadnjimi dogodki v parlamentu.

Blok naravnega sporazuma pripravlja obtožnico proti samostojno-demokratskemu ministru dr. Lukiniču radi znane zadeve Thurn-Taxis. Obtožnica z zahtevo sodniškega postopanja bo gotova do sestanka skupščine dne 28. t. m. Iz Vel. Bečkereka poročajo, da je poslanec nemške stranke dr. Viljem Neuner vložil na sodišče tožbo proti tistim, ki so med volitvami ovirali nemške volilce pri izvrševanju volilne pravice. Tožba je podprtta z mnogimi podatki, ki dokazujejo volilno nasilje. Enako tožbo bo vložil tudi v Kikindi. Pogajanja med Grčijo in našo državo za sklenitev zvezne se bodo pričele 20. aprila v Beogradu. Grški delegati so Kaklamans, grški poslanik v Londonu; načelnik odseka za pogajanja v zunanjem ministrstvu in en vojni ataš. Začetkom maja se pa prično seje delegacije v Temesvaru za domovska vprašanja.

Mala antanta se sestane 3. maja v Bukareštu. Razpravljajo se bo pred vsem o pristopu Poljske, vprašanje priznanja Rusije se bo po vseh izgledih zopet odložilo. HINDENBURG — DRŽAVNO PREDSEDNIŠKI KAN-

DIDAT V. NEMCIJU.

Nemški monarhisti in nacijonalisti so postavili za svojega skupnega državno-predsedniškega kandidata 75 letnega vojskoveda Hindenburga. S kandidaturo Hindenburgovo se obširno bavijo vsi nemški listi. — »Germania«, glasilo katoliškega centra, piše, da bo Hindenburgova kandidatura izvabila nepričakovano oster boj med desničarji in pristaši weimarske ustave, kar bo nemškemu gospodarstvu silno škodovalo. Socialistični »Vorwärts« smatra Hindenburgovo kandidaturo kot zadnji obupen poskus nazadnjih strank, da pridejo do vladne moči. Če bo Hindenburg dosegel uspeh, je državni udar na pol dovršen, če pa mu spodeli, bodo republikanske stranke korakale preko ruševin padle trdnjave. »Socialdemokratischer Presseverein« pa pravi: »Hindenburgova kandidatura pomeni v vranjepolitičnem oziru poraz, v notranjepolitičnem pa dobo najtežjih političnih potresov. Njegova kandidatura je znak monarhije in vojne in ves svet jo bo kot tako smatral. Vsak za Hindenburga oddan glas bo štel svet kot za monarhijo in za revanšno vojno oddan glas. V notranjepolitičnem oziru se bo bil boj med monarhijo in republiko. Če bo Hindenburg izvoljen, moramo z meščansko vojno računati že v najbližji bodočnosti.«

Republikanske stranke, ki so zadnjič doble skupaj dobrih 13 milijonov glasov, imajo skupnega kandidata dr. Marx ter bodo 26. t. m. pri ponovnih volitvah po vsem pričakovanju zmagale proti monarhistom, ki so zadnjič oddali 11 milijonov glasov.

ODSTOP FRANCOSKE VLADE.

Herriotova vlada je končno preteklega tedna podala ostavko, ker senat ni odobril njene finančne politike, ki je stavila na dnevni red predvsem zvišanje davkov na veleposest in veleindustrijo. Herriot je po nezaupni senata takoj podal ostavko, če tudi je imel za seboj večino parlamenta, in sestava nove vlade je povrjen znanemu državniku Briandu, ki pripada tudi bloku, ki je bil doslej na vladi. Briand najbrž ne bo imel uspeha in kriza bo vodila najbrž do novih volitev.

VODITELJ ITALIJANSKIH KATOLIČANOV O FASIZMU.

Don Sturzo je v Parizu predaval o italijanskem fašizmu. Med drugim se je dotalnik vprašanja o odnosa med fašizmom in sv. stolico. Ugotovil je, da Cerkev ne podpira Mussolinijevih vlad, kakor ni podpirala nobene vlade; sploh pa Cerkev ne bi mogla podpirati nauka, ki je evangeliju popolnoma nasproten. Nekateri katoličani, ki so pristaši konservativne vlade, morejo pač podpirati fašizem; toda to delajo pred vsem osebno, drugič je pa res, da privilegija revolucije niso nikoli priznali. Kar se tiče ljudske stranke, je don Sturzo priponmil, da tvorijo Cerkev le pravi katoličani, ne pa tisti, ki so zabredli.

Prireditve.

Ustanovni občni zbor škofijske zveze društva »Krščanska šola« v Mariboru se vrši v četrtek, dne 30. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne v Mariboru, Gledališka ulica 2, pri vhodu prva vrata na desno. Dnevni red: 1. Poročilo začasnega škofijskega voditelja. 2. Volitev odbora. 3. Slučajnosti. — Maks Vraber, začasnji škofijski voditelj.

Sv. Jakob v Slov. gor. Naše izobraževalno društvo predi dne 26. aprila t. l. pri g. Matiju Peklar prelepno igro »Stari in mladič ter šaljivi nastop »Špela in guvernant«. Začetek ob treh popoldne. Ker se posebna vabila ne bodo razpošljala, so s tem sosedji in domačini prav lepo povabljeni!

Sv. Rupert v Slov. gor. Tukajšnji orliški krožek prosi, da bi objavili v »Gospodarju« sledče: Orliški krožek pri Sv. Rupertu v Slov. gor. priredi na belo nedeljo ob 3. uri popoldne v prostorih stare šole gledališko predstavo »Roka božja.« Prijatelji, pridite!

Sv. Anton v Slov. gor. Katoliško bralno društvo ima na belo nedeljo, dne 19. aprila, popoldne po večernicah svoj občni zbor. Ob enem priredi igro »Roka božja.« V slučaju slabega vremena se prireditev ne vrši, ampak se preloži.

Nikar ne zamudi lepe pričnosti! Loterija v Ptaju. V Ptaju se v kratkem vrši velika efektna loterija v korist novih orgelj v župnijski cerkvi sv. Petra in Pavla. Dobitkov je 250 in so res krasni. Prvi in glavni dobitek je lepi plemenski konj; drugi: šivalni stroj »Singer«; tretji: kolo (bicikl); četrti: cela kravja koža ustrojena za podplate; peti: polovnjak vina (3 hl); šesti: namizni servis za šest oseb; sedmi: bala belega platna; osmi: prašič; deveti: kuhinjska garnitura; deseti: blago za moško oblike; 11. blago za žensko oblike; 12. žepna ura; 13. vreča moke; 14. klatra drv; 15. vti zvezki Jurčičevih spisov (vezani); 16. servis za vino; 17. servis za pivo; 18. boks-čevljit itd. itd., vse do 250 dobitkov. Vsak bralec »Gospodarja« naj si preskrbi nekaj sreč, s tem lahko dobi kak lep dobitek in ob enem pomaga dobr stvari. Vsak naj pove tudi svojim sosedom to veselo novico, tako potem skupaj naročite več sreč. Vsaka sreča stane samo 5 din. Naročite jih na naslov:

Zupni urad sv. Peter in Pavel, Ptuj.

Bralno društvo v Podvinčih. V nedeljo, dne 5. aprila, je Bralno društvo iz Podvinec igralo pri nas v Ptaju v Narodnem domu dr. Krekovo igro »Turški križ.« Na igralcu se je zapazilo, da prvič nastopajo na održi, toda bilo je dosti dobre volje in požrtvovalnosti. Zlasti Turki in njihov

paša ter Jusufova sestra Ursule in Strigalica so se popolnoma uživeli v svoje vloge. Gledalci so vsi z zanimanjem zasledovali igro. Društvo je s tem storilo, zopet en korak naprej in pokazalo, kaj zamoreta dobra volja in požrtvovalnost. Pohvalno pa je, da so igrali v korist novih župnijskih orgelj, ki jih nameravamo letos slovesno blagosloviti. Le večkrat naj nam društva napravijo take prireditve.

Svetinje pri Ormožu. Minil je tisti zaspani zimski čas in vrnila se je zopet lepa vigrad, v kateri se vse veseli in raduje. Tudi naše Katoliško slovensko prosvetno društvo bo začelo prijeti igre in to tako v nedeljo, dne 19. t. m. bo nudilo cenjenemu občinstvu zanimivo predstavo »Na dan sodbe.« Igra se bo vršila pri g. Franc Čeberju, trgovcu v Ivanjkovcih, in je nje začetek ob treh popoldne. Med odmorom bo svirala svetinska godba. Pridite v obilnem številu — Odbor.

Sv. Trojica v Halozah. Tiho nedeljo, dne 29. marca t. l., je Orel razprostrel svoje peruti tudi čez naše prijazne haloške gricje. Z velikim navdušenjem je pozdravila ta dan tudi našedubna trojška mladina za njø še sicer novo, a v svojih načelih večno lepo orlovske organizacije. To veselje naše mladine je pa porok, da bo naš Orel vedno proteste in mogočne širil svoje peroti proti božjemu solncu: neskončni resnici. Trojški odsek obljublja trdo, da hoče s svojo požrtvovalnostjo vsikdar delati čast orlovske misli in kliče ob svojem rojstvu vsem bratskim odsekom v pozdrav prav iskreni: Bog živi!

Pevski koncert priredi v nedeljo, dne 19. t. m., ob treh popoldne, pevski zbor Prosvetnega društva v Rajhenburgu v novi kapeljni istotam. Spored obsega 15 točk mešanega in moškega zpora. Ljubitelji naše pesmi uljudno vabljeni.

Ljudski oder v Celju. Dne 19. aprila 1925 vprizori Ljudski oder, odsek Katoliškega prosvetnega društva v Celju, narodni igrokaz »Divji lovec« ob štirih popoldne v dvorani Narodnega doma v Celju. Predpredaja vstopnic v trgovini Goričar in Leskoček in eno uro pred predstavo pri blagajni v Narodnem domu. K prav obilni udeležbi vabi — odbor.

Tedenske novice.

Iz dr. Pivkovega protijudajskega delovanja. Že takoj pri prvih nastopih v Beogradu je policajdemokratični poslanec dr. Pivko dokazal, da so mu težnje in krize slovenskega ljudstva — deveta briga. Koj po prihodu v Beograd se je bahal po časopisu, kaj vse da je storil za sadilce tobaka na Slovenskem Stajerskem. Kako in kaj je dosegel dr. Pivko za sadilce tobaka, o tem poročamo na drugem mestu. Slovenskim sadilcem tobaka je prinesel dr. Pivko iz Beograda prepoved sajenja tobaka, pač pa je v skupščini ovaj slovensko ljudstvo in slovensko duhovščino, od katere je užil v svojem dijaškem življenju veliko dobro. Poleg blatenja slovenskega naroda in duhovščine se je g. Pivko v skupščini proslavil s tem, da je z velikim navdušenjem glasoval za novo obdavljanje vseh slovenskih slojev. Kako pristno policajdemokratični stanovski tovarš je Žerjavov dr. Pivko, je lepo dokazal s tem, da je izposloval pri pravstvenem ministru Pribičeviču premestitev ptujskega gimnazijalnega profesorja Mlakarja v Prokuplje v južno Srbijo. V Ptiju pri učencih in po celi ptujski okolici znani in priljubljeni profesor Mlakar je dobil odlok, da mora takoj v Srbijo na veliki teden. Mlakar je družinski oče, v Ptiju stalno nameščen in je zakril sam to, da ni Pribičevič Žerjavov hlapec, ampak že od nekdaj navdušen in delaven pristaš SLS. Mlakarjevo premestitev iz Ptuja so zahtevali ptujski policajdemokratični dr. Pivko, ki goji do Mlakarja jezo radi tega, ker je bil Mlakar pri zadnjih volitvah od vlade določen za volilnega komisarja v dr. Pivkovem rojstnem kraju, kjer so dr. Pivkovi rojaki oddali v policajdemokratično škrinjico samo 14 kroglič, a pričakoval jih je 40.

Tako zgleda v kratkih obrisih dosedanje protijudajske Pivkovo poslansko delovanje. Ta Pivkova protijudajska politika je dobro znana našim zavednim kmetom po Ptujskem polju in je iz njih ust Žerjavovec Pivko na velikonočni pondeljek slišel odsodbo, kakor jo zaslubi samo on. Koj po vrnitvi iz Beograda je razobil dr. Pivko po »Jutru« in »Taboru«, kako bo zboroval javno na velikonočni pondeljek v krajih krog Ptuja. Pivkovi velikonočni shodi v ptujskem okraju so bili osmešenje ne samo njega, ampak cele Žerjavove stranke. V St. Vidu pri Ptaju in v Stojncih že zborovati ni mogel. Ogorčenost ljudstva nad protijudsko politiko dr. Pivka je bila nepopisna. Tudi v domači vasi dr. Pivka niso marali poslušati in se je moral zateči v bratovo hišo, kjer se je skrbno zaprl. Povsod je naše zavedeno slovensko ljudstvo tiščalo pod nos Pivku njegovo brezvestno glasovanje za nove davke in njegovo sramotno blatenje slovenskega naroda in duhovščine v Beogradu. Na shodi po ptujskem okraju so spremljali dr. Pivka liberalni učitelji, Sokoli in ptujska orjuna in so se morali pred ljudsko nevoljo in ogorčenostjo poskrbiti, kakor ščurki pred lučjo. Velikonočni pondeljek leta 1925 bo ostal dr. Pivku kot poslancu-novincu v trajnem spominu. Dr. Pivko je imel ravno na shodi po ptujskem okraju priliko, da je lahko iz ust pričestega ljudstva slišal sodbo o njegovi dosedanjih politiki, ovaduštvu, glasovanju za novo davčno obremenitev Slovenije, sramoteno slovenskega naroda in njegove duhovščine in beografski skupščini.

Poslanec dr. Ljudevit Pivko, sloviti Sokol in orjunaš, je v finančnem odboru in v narodni skupščini glasoval za zvišanje invalidskega davka, za uvedbo novega vojaškega davka (komora), za nov davek delavcem, dñinarjem, hlapcem in deklam, za zvišanje kazni obrtnikom, za zvišanje cene ribarskih kart. Na nobenem shodu si dr. Pivko ne upa govoriti o novih davkih. Ko so naši poslanci govorili v parlamentu proti novim davkom in dokazovali, da slovensko ljudstvo niti starih, še manj pa novih stranih bremen ne zmagata, se je dr. Pivko korajno — smejal. To se pravi norčevati se iz bednega ljudstva!

Kako mnenje ima dr. Pivko o slovenskem davčnem dežaru? Dne 10. aprila se je vršil v Ptiju zbor zaupnikov naše stranke. Shodu je predsedoval naš znani, zavedni in delavni župan iz Novevsi g. Veršič. Na zborovanju sta poslana poslanca Vesenjak in Žebot. Pri poročilu obeh gg. poslancev je nanesel govor tudi na dr. Pivko parlementarno delovanje. Poslanca sta zaupnikom povedala, kako je ravno rojak iz Ptujskega polja dr. Pivko najbolj navdušeno glasoval za novo in ogromno davčno obremenitev Slovenije. Kako ostro obsodbo so naši možje pri tem počeli naših poslancev izrekli o dr. Pivku, si lahko misli vsakdo, ki pozna nezgodne težnje naših davkoplačevalcev. Na vprašanje zaupnikov, kam romajo ogromne svote našega slovenskega davčnega denarja, je odgovoril poslanec Vesenjak to-le: Mi poslanci Jugoslovanskega kluba smo zahtevali, da ostane slovenski davčni denar za domače potrebe doma, a je ravno dr. Pivko izjavil v narodni skupščini: »Jaz nisem tako ozkoga obzorja, da bi videl samo Slovenijo in njene potrebe, kakor klerikalci; jaz imam široko obzorje za celo državo.« Ravnakar pribita protiljudska dr. Pivkova izjava pač ne rabi posebne razlage!

To so lepi republikanci! Bivši finančar Švikašič agitira še sedaj po Slovenskih goricah za Radičeve »republikansko« stranko. Ta mož, ki je oblazil že vse stranke, pa povsod pozabi povedati, da je sedanji vodja Radičevcev Pavle Radič v parlamentu pred celo zbornico v znamenju govoru izjavil, da se njegova stranka odpoveduje republike. Jasno je rekel, da Radičeva stranka priznava kralja in kraljevsko hišo in da sploh niso pravi republikanci. Radič je tudi izjavil, da Hrvati priznavajo narodno edinstvo, to se pravi: da so Hrvati s Srbi enoististi. Vse se je čudilo, ko je Pavle Radič govoril, da Radičevcev se priznavajo vojaštvo in da bi oni, če bi prišli do vlade, zahtevali, da vojaška dolžnost prenehata s smrto.

Letošnji novomašniki v naši škofiji. Lavantski škof dr. Karlin bo dne 28. junija t. l. posvetil te-le mariborske bogoslove v mašnike: Adamič Adolf iz Blok na Kranjskem, Boštete Anton od Sv. Miklavža nad Laškim, Canjkar Stanislav od Sv. Tomaža pri Ormožu, Časl Franc od Sv. Frančiška v Savinjski dolini, Drvodel Alojz iz Črne v Mežiški dolini, Horvat Stefan iz Čirkovca, Klasinc Franc iz Čirkovca, Meško Jožef od Sv. Tomaža pri Ormožu, Orel Janez iz Mozirja, Peitler Alojz od Sv. Lovrenca na Pohorju, Stakne Andrej iz Braslovča, Žalar Alojz od Sv. Kriza pri Ljutomeru in Žolnir Jožef iz Makola. — Od ravnakar našteh novomašnikov zahteva vojaška oblast od Žalara, Stakneta, Boštete in Canjkarja, da morajo še v tem poletju k vojakom in v tem slučaju ne bodo posvečeni dne 28. junija t. l.

Velika slovesnost v St. Iiju v Slov. gor. V nedeljo, dne 26. aprila ob 9. uri predpošte bo prevzetišen škof dr. Andrej Karlin pri nas posvetil novi veliki zvon. — Vrila ga je tvrdka Bühl v Mariboru ter tehta 2030 kg. Posvečen je farnemu patronu sv. Iliju, katerega podobno nosi, zvon ima napis: »Sv. Iliju, svojemu farnemu patronu, rešitelju naše župnije iz nevarnosti svetovne vojske, darovali hvaležni župljani.« Zvon stane 130.000 D — 520.000 kron. Pripeljali so ga iz Maribora v soboto štiri konji do Baumanove kapete v Strihovcu, kjer se do vršil ob 2. uri popoldne slovesen sprejem. Igra soboto in nedeljo omladinska godba iz Maribora. Vabimo sosedje od blizu indaleč.

Otvoritev vinotiča v St. Iiju v Slov. gor. V St. Iiju je otvoril g. Mirk Bauman na svojem domu na Zmrzlem na Jareninski cesti, 20 minut od Šentiljskega koledvora, vinotič.

Izjava. Podpisano uredništvo izjavlja, da dopisa pod naslovom »Slivniške novice« v 10. številki »Gospodarja« ni pisal g. Josip Kolman, posestnik in župan v Slivnici. Imenovani sploh ni pisal v letu 1925 ničesar v naš list, zato so obdolžitve nekega gospoda v Slivnici popolnoma neosnovane. — Uredništvo »Slovenskega Gospodarja.«

Sala s smrtnim izidom. Od Sv. Martina pri Vurbergu smo prejeli: Na Veliko noč so se sešli v Dupleku fantje in dekleta in so zbijali šale. Prišlo je seveda v šali do medsebojnega ruvanja fantov z dekleti. Med tem porivanjem je padla ena od deklet tako nesrečno na tla, da si je pri padcu zlomila tilnik in obležala pri priči mrtva.

Požar na velikonočni pondeljek. Od Sv. Martina pri Vurbergu poročajo: Na velikonočni pondeljek proti večeru se je pojavil na poslopju posestnika Matevža Greifa v Zg. Dupleku požar. Požar sta hvala Bogu hitro zapazili požarna brambra iz Maribora in iz Pobrežja pri Mariboru. Uspešnemu gašenju obeh požarnih bramb se je posrečilo, da se je ogenj omejil samo na gospodarsko poslopje posestnika Greifa. Gospodarsko poslopje je pogorelo do tal, rešiti je bilo mogoče samo še živino in nekaj gospodarskega orodja. Ravno na velikonočni pondeljek proti večeru je pihal močen veter in je bila zelo velika nevarnost, da bi se bil požar od Greifa razširil na sosedna poslopja in lahko uničil celo vas.

Nova naša gostilna v Ptiju. V Ptiju je kupil znanogostilno »Pri zamorcu« od g. Dostala naš odličen somišljenik in bivši poslanec g. Miha Brencič, veleposestnik iz Spuhle. G. Brencič bo skrbel za dobro vino in solidno postrežbo in ker je dal prostore renovirati ter razpolaga z obširnimi lokalami, bo gostilna zelo priporočljiva za sestanke raznih naših društev, tem bolj, ker so baš naši somišljeniki v Ptiju pogrešali slične prostore. Gostilno g. Brenciča radi tega najtoplješe priporočamo!

SAVINJČANI, POZOR!

Iz Žalca nam poročajo:

Kakor se sliši, se namerava prirediti večji protestni shod v Žalcu proti novim davkom, pred vsem proti visoki dohodnosti. Dasiravno je najmanj dvomljivo, da bi pod obstoječim PP režimom tudi največji protestni shod kaj pomagal, bi bila vendar do tukaj stvar v redu, da da ljudstvo

duška svoji kritiki nad davčnim vijakom, ki grozi sčasoma upropastiti naše gospodarstvo. Ne moremo pa razumeti, da nameravajo, kakor se čuje, povabiti na protestni shod samega dr. Žerjava in njegovega zvestega pobočnika g. dr. Pivka. Ta dva gospoda sta vendar v narodni skupščini sledo šla z vladno večino v boj za dvanaestin in glasovala za vsa težka bremena, predvidena v proračunu, torej tudi za dohodnino. Pristaši SLS, ne nasedejte takim limanicam naših političnih nasprotnikov, da bi si ti na takozvanih skupnih protestnih shodih prali svojo težko vest, vas pa porebujali pri tem za štafažo. Pustite jim blamažo, da sami sklicejo protestne shode proti davkom, če si upajo, ko so jih sami povzročili in zanje glasovali. Dr. Žerjav in dr. Pivko se bojita sodbe ljudstva, zato bi jima ravno prav prišli skupni shodi, da bi proti njima naperjena ost potem zadela vse stranke. Pristaši SLS, udeležite se naših sestankov, ki se bodo vršili povsod še ta mesec — samostojnim demokratom itd. pa pustite njih težko vest, da so po edinah dveh svojih poslancih dr. Žerjavu in dr. Pivku soglašali z vsemi davčnimi bremeni.

Delovanje gasilnega društva v Trnovljah pri Celju. Gasilno društvo v zgoraj imenovani veliki občini je proslavilo letos 16. marca komaj obletnico svojega obstanka, pa že beleži odličen napredok ter kaže, da se bo še zanaprej živahnno razvijalo po znanem gasilskem geslu: »Bogu v čast in bližnjemu v pomoč.« Lanskega leta je društvo dobilo tudi novo brizgalno, katera je bila slovesno blagoslovljena. Že tekom letošnjega poletja pa si nameravajo požrtvovalni gasilci zgraditi svoj dom, da bodo pod lastno streho. Navdušenje za ta načrt je med vsemi domačini splošno in od vseh strani dobiva znatne podpore bodisi v denarju ali pa v blagu. Vsa čast v tem oziru požrtvovalnim vaščanom in pridnemu odboru, ki se je lotil načrta za to važno delo z vso vmeno. Podpirajo ga fantje in možje-gasilci s pridnim vežbanjem in vzorno disciplino, pa tudi žene in dekleta ne zaostajajo za njimi, kadar je treba priskočiti na pomoč društvenim veselicam, bodisi z venci ali pa z raznimi razveseljivimi stvarmi za želodec in grlo. Tako napreduje društvo s skupnim naporom vseh vaščanov vedno lepše in dal Bog, da bi ta sloga in požrtvovalnost ostala še za naprej.

Smrt vzornega mladeniča. Dne 6. t. m. je bil v Lučah pokopan mladi Anton Plaznik, sin znanega rođeljuba veleposestnika in župana g. Jakoba Plaznika, po domače Riharskega iz Podvolovjeka pri Lučah. Nemila pljučnica je prestigla nit življenja rajnemu v najlepši mladenički dobi. Umrl Anton se je rodil dne 4. 1. 1907; že kot otrok je bil priljubljen kot marljiv in ponižen, kot mladenič bi pa lahko služil za vzgled vsem svojim sovrstnikom. Kako so ga ljudje vsled njegovega blagega značaja spoštovali, je pokazal sijajen pogreb. Ko so mu domači pevci zapeli na grobu tužno žalostinko, so vse navzoče obile solze. Najpočiva blagji mladenič v miru in svetila mu večna luč.

Matuzalem v Beogradu. Nedavno so poročali ameriški listi kot nekaj izvanrednega, da živi v Los Angelosu človek, ki je dosegel starost 136 let. Celi svet je bil prepričan, da je ta Amerikanec najstarejši človek na svetu. Sedaj se je pa izkazalo, da ta ameriški Matuzalem ne nosi starostnega rekorda, ampak neki Zoro aga Vitlis, ki je dospel te dni v Beograd na potovanju v Italijo, kamor ga je pozvalo neko italijansko zdravniško društvo. Ta mož je star celih 151 let in je pri polnem zdravju. Zadnjič se je oženil, ko je bil star 101 leto. Rojen je leta 1774 v Kurdistalu, a nastavljen je v Carigradu, kjer opravlja službo, šefa nosačev. Ta Matuzalem je že bil poprej enkrat v Beogradu in sicer leta 1801, ko se je boril kot turški vojak.

Eden, ki je šele sedaj zvedel, da je končala svetovna vojna. V Petrovaradin se je vrnil te dni iz sibirskega 12letnega ujetništva Rudolf Vukovič. Celi čas, odkar je prišel v ujetništvo, je bival v nekem zakotnem delu Sibirije, kjer še danes ne vejo, da je končala svetovna vojna. Vukovič je zvedel šele na povratku iz ujetništva v Jugoslavijo, da je zamenjal svetovno klanje mir. Po izjavi Vukoviča je še po Sibiriji veliko vojnih ujetnikov, ki se danes ne vedo, da je že končana svetovna vojna.

Oživelji mrtvec. V Bardicah v Hercegovini se je dogodil te dni čudovit slučaj: da je bolnik, katerega so vse smatrali za mrtvega, ter ga že položili na mrtvaški oder, zopet oživel. Neki kmet iz te vasi boluje na epilepsiji, ki ga mnogokrat napada. Po napadu zapade vsakokrat v nekak letargičen sen, ki traja par ur. Po zadnjem napadu pa je zapadel v tako trdno spanje, da se ni zbudil več dni. Nazadnje so se pojavile na telesu modre pege, in ker je postal popolnoma mrzlo, so ga smatrali za mrtvega. Položili so ga na mrtvaški oder in sosedje so se zbrali zvečer v sobi, da čuvajo mrtveca. Nenadoma so opazili, da se namišljeni pogojnik giblje in njihov grozovit strah se je še povečal, ko se je dvignil iz rakve ter ves začuden stopil z mrtvaškega odra. Da se ni prebudil, bi ga bili naslednje jutro živega pokopali.

Ognjenik uničil mesto z 10 tisoč prebivalci. V ameriški državi Mehiki je mesto Sombrerete. V bližini tega mesta so že davno ugasli ognjeniki. Dne 13. aprila so začeli ti ognjeniki nenašoma bruhati. Mesto s 10.000 prebivalci je popolnoma uničeno. Strašni potresi in grmenje je spremljalo delovanje ognjenikov. Ognjeniki so bruhati neizmerne množine goreče lave in kamenja. Na mesto je padala kakor dež žareča žerjavica. V mestu so se odigrali grozopolni prizori. Hiše je objel ogenj in v nekaj urah je bilo mesto kup razvalin. Nobena hiša ni ostala cela. Na stotine ljudi je bilo pokopanih pod razvalinami. One, ki so bežali iz mesta, je lava zajela in začigala. Mnogi, katerih oblike so se vnele od žerjavice, so v bolečinah letali okoli kakor goreče baklje, dokler se niso zrušili. Ko je izbruh prenehal, so izvršili prebivalci iz sosednih mest velike tativine, vsled česar so oblasti preglašile preki sod. Točno število mrtvih še ni znano. Računa se, da se je od 10.000 prebivalcev rešilo

smrti komaj par stotin. Sombrerete je glavno mesto istoimenskega okrožja v mehiški državi Zacatecas. Nekoč je bilo znano po svojih srebrnih rudnikih.

Mladina ekskurendne šole v Ravnah nad Šoštanjem je nabrala za neodrešene bratce in sestrice preko meje lepe pirhe v znesku 365 D ozir. 1460 K. Posebno se je odlikoval učenec Praznik Franc iz Velunje, ki je sam nabral sveto 160 D. Posnemanja vredno. Na delo torej!

Dar Dijaški večeri v Mariboru. V Slinišči so pri Kolmanovih pri blagoslovju velikonočnih jedil žene in dekleta darovala za Dijaško večerje v Mariboru 70 din. — Bog plačaj! Posnemanja vredno!

Velikonočne pozdrave so še nam poslali ti-le fantje-vojaki: Slovenski fantje-vojaki iz Valjeva v Srbiji pošljajo pozdrave in želijo veselje velikonočne praznike vsem Orlohom in Orlicam, fantom in dekletom, sorodnikom in znancem ter čitateljem »Gospodarja«: Ivan Gorišek, Alojzij Shamen, Anton Steble, Franc Gorišek, Ivan Kramaršek, Avgust Ropan, vsi iz Vojnika; Henrik Hofbauer, Ivan Sodin, Senič Blaž, Gregor Pecl, vti iz Frankolovega pri Vojniku; Avgust Pregrad pri Sv. gorami; Jakob Planinšek iz Petrovča; Martin Jekl, Jakob Pilih, Stefan Pilih, Maks Kramar, Franc Mirnik, Stanko Stropnik, Miroslav Gajšek iz Trnovljeh pri Vojniku; Matko Gračner od Sv. Jurija ob južni žel. — Slovenski fantje od 8. artilerijskega puška želijo vsem čitateljem in čitateljicam »Gospodarja« veselje in zdrave velikonočne praznike. Pozdrav iz Podgorice v Črnigori: redov Ivan Kuharič iz Loperšča pri Ormožu, Jakob Čatorič iz Ilrove pri Sv. Miklavžu, Jakob Vogninec iz Moškanje pri Marjeti, Jožef Urbančič iz Presike pri Ljutomeru, Mirko Hasl iz Ptuja, Franc Kleidarič iz Pistik pri Zavraču; Miha Kelc iz Brezovec, Anton Hanžel od Male Nedelje pri Ljutomeru, Alojz Erjavec iz Borejec v Prekmurju, Anton Ritlop iz Črnca pri Radgoni, Janez Ivanič iz Radenskega vrha pri Ljutomeru, Karl Golob iz Oplotnice, Matevž Črešnar iz Oplotnice, Alojz Gorica iz Prihove, M. Zajšek iz H eodše pri Ptiju. — Veselje velikonočne praznike Vam želijo slovenski vojaki iz Valjeva, 2. baterija, 2. divizija, 1. artilerijski puščak: Jakob Mastnjak, Viktor Florjan in Josep Šentjurc, vti iz Št. Jurja ob južni žel.; Ivan Raspotnik, Anton Godec in Pepi Ocvirk, Št. Pavel pri Preboldu; Franc Bučar, Sv. Peter v Savinjski dolini; Peter Puconja, Presika, Ptuj; Leopold Jošovc, Braslovče; Alojz Jelen, Zgornja Ponikva; Albin Urbanja, Litija; Maks Tratnik, Levc pri Celju; kaplar Karl Skrlec, Ptuj; kaplar Anton Pauko, Ptuj; kaplar Ivan Antloga, Zgornja Ložnica pri Žalcu. — Slovenski fantje 20. pespuška v Zaječarju v Stari Srbiji vočimo vsem dekletom, prijateljem in znancem v krasni Sloveniji veselje velikonočne praznike in obilo piruhov: Božidar Kumer, Alojz Bricman, Slovenjgradič; Franc Jordan iz Velikih Lašč; Jože Mauser iz Straže pri Novem mestu. Obenem Vam poročamo, da smo že dobili nove pitomce, kateri že prav pridno vežbajo, a mi starci vojaki se nadamo odpusta že koncem meseca maja. Vreme imamo prav krasno. Dne 7. 4. imamo veliko pukovsko slavo, katero se bodo udeležili prav mnogo sosednih Jugoslovjanov.

Jeklene valjne zastore ter vsa ključavnica dela hrvaške ter se priporoča za cenj. naročila ključavnica Avgust Martinčič, Ljubljana, Rimska cesta 14. — Glej današnji inserat na zadnji strani!

Dopisi.

Stojnci. (Pivkov shod.) Na velikonočni pondeljek nas je prišel zopet posetit v Stojnce italijanski Pivko. Shod se je vršil pri gostilničarju Turku, in ga je vodil politično strankarski hujščak Alojz Vajda. Shod je mislil biti zaupen, a vseeno so ljudje precej zvedeli, kje in kedaj da pride demokratski Pivko. Začetek bi naj bil ob treh, potem ob šestih, a prišel je Pivko okoli pet ure. Točne ure se ni držal, ker se je bal za svojo kožo. Vsi Stojnčani so ga vsekako nestрпно pričakovali, da mu marsikatero bridko zabrusijo pod nos. Kot prvi govornik je nastopil kapetan Pivko. Naši dobrni Stojnčani so ga tako zavračali, da je si siromaka polival kar smrtni pot. Bit je celi večer bled kot smrt, akoravno je vsakih 5 minut vlij v sebe čašico vina in si hotel s tem nekoliko pomiriti svoje razburjene živce in odebiliti svoj posluh. Ubogi Pivko se je mučil celo uro, a ni vsled mnogih opazk izustil niti enega stavka! Slišal se je od le časa do časa, opazilo se je le toliko, da govori, ker so se premikale čeljusti in se je gibal debeli jezik v Pivkovih ustih. Za njim se oglasi k besedi dr. Salaman, a tudi on je moral hitro utihnuti. Kot zadnji nastopi republikanc Stoklas iz Leskovca pri Ptuju, a tudi ta siromak ni mogel dolgo sape držati in je moral prenehati. Človek bi rekel, da ima Pivko več zaslombe pri naših Stojnčanih, a bi se varal, kajti, ako bi pridobili zase naš 11. mandat, se je izjavil, zastonj je bilo njihovo delo. Vsi uvidevajo, celo Pašič, da je revizija ustave potrebna. In ker Pribičevič in Žerjav ne predstavlja nobenega naroda, bo tudi preko njih prislo do takega preokreta. Zato zna priti do novih volitev in sicer ne za državni, ampak le za ustavotvorni zbor. Gospod poslanec je nas tudi opozoril na to, da znamo imeti letos tudi volitve za oblastne skupščine. Kaj so nekdaj bili deželniki zbori, bodo zdaj oblastne skupščine. Posebno pa je nas interes

končal svoje poročilo. Nato se je razvila tako zanimiva dežeta. Omeniti je treba posebno prošnjo g. župana Martina Ivanuše na g. poslanca, da poskrbi s pomočjo enakomislenih, da se kmet podpre, da posreduje, da se na nekak način poskrbi, da se cene zravnajo, da kmet, ki vse drago plača, tudi več zato dobri, kar proda. Naj vladu kmetu in njegovim zavodom da na daljši čas, kar daje bankam in bogatim posameznikom, sicer na kratek čas, vendar si pa omenjeni že znajo pomagati. Ko je g. poslanec vse pojasnil, se je sestanek zaključil. Gospodu poslancu se je izrekla zaupnica, ker je ravno kmet in kot kmet tudi ostane, ker ga ni sram, če tudi gnoj vozi, sram pa naj je »Jutrovce«, ki tako od kmeta pišejo in misijo. Za časa volitev je tudi kmet dober, da le z njimi voli, po volitvah pa je nekaj druga, kaj ne?! Le gospodje tako naprej! Vas dobro poznamo! Kmalu boste doigrali! Kaj bi neki bilo, če bi pri vas naložen denar dvigali in trgovce, ki z vami v en rog trobijo, bojkotirali?! Bomo že videli! — Eden za vse.

Sv. Bolzenk pri Središču. Zadnji »Kmetijski list« je prinesel iz našega prijaznega kraja kar dva dopisa. Prvi pravi, da so se samostojne v naši fari razdelili na dva tabora ter izvolili za občini Kog in Jastrebc nov odbor, drugi pa obljublja, da bo »zasebnik« Nerad še nadalje kvasil svojo modrost. Novoizvoljeni odbor je res imenitno sestavljen. Predsednik je krčmar Bolzenk Gregorinčič, ki je zdaj pokazal pravo barvo, nek »zasebnik« (kaj je to?) je poverjenik, »kolporter« (kaj je to?) pa se piše Vogrinčev Štefek. Kos Matija, ki ljubi zajčjo pečenko, pa je odbornik. V širšem odboru sedi tudi Lašč Franc iz Lačavesi, kot pravi »Kmetijski list«. Najbrž ga hočejo samostojne kandidirati za prihodnjega župana občine Vitan. Potem se bo atek, ki piska bolj na demokratsko-kapitalistični meh, — slabo godilo!

Sv. Krištof pri Laškem. Da je naša občina dobila grena, je zasluga laških demokratov, ki strastno povražijo kmečko organizacijo v naši občini, ker je ona povzročila, da so se naši zajčki podrazili od 600 kron na 48.160 K. Posebno povražijo demokrati bivšega župana, pa tudi zaradi blamaže Golob-Kokalj. Ta dva sta se kot bivša odbornika hlinila kot vsa goreča in požrtvovalna za zastonj-del v korist občine. Bivši župan jima je sprva verjel ter jima povrtil delo na cesti Sevce-Trnovo. Toda vsa tako hvalisana požrtvovalnost se jima je hitro spremenila v nesramno izrabljivanje občinske blagajne za agitacijske namene demokratske stranke. Voznike svoje pristaše sta plačevala dnevno po 1400 K. Tudi dñnarji so bili večinoma demokratsko organizirani ter so nekateri prav komodno kadili cigarete, namesto da bi pridno delali. Svojo požrtvovalnost je Golob pokazal tudi pri računu za stare deske. Sploh je vsa akcija zašla v čudno visoke svote, zato jima je župan delo odvzel in sklical sejo, na katero pa Golob in Kokalj nista upala priti, da bi pojasnila svoje račune. Zato jima je odbor izrekel nezaupnico. Od tega časa naprej so demokrati grozili z revizorjem in gerentom. Seveda pod Davidovič-Koroščevim vlogo takata nasilja od zgoraj demokratom niso bila na razpolago. Sedanja politika pa, g. revizor jo je ob sklepnu revizije zbranim občinskim odbornikom karakteristično označil z besedo »vlačuga« — je ustregla demokratom ter odstavila župana.

Sv. Krištof pri Laškem. Naša občina je glede razsežnosti ena največjih v Sloveniji, saj sega od postaja Hrastnik do Tremerja blizu Celja. Mnogi ljudje v hribih in iz oddaljenih okoli celo od njih izvoljenega župana niso osebno poznali, koliko bolj je splošno nepoznan od vlaže občini nastavljen gerent. Le po enem ga pa vsi poznamo: bil je član ene slaboznane volilne komisije v laški občinski hiši, ki je pri volitvah v ustavotvorno skupščino več stotinam volilcev iz naše občine hinavsko-zavratno onemogočila volilno pravico. To pove vse, zakaj je nastavljen in kaj hočejo zopet tisti gospodje iz laškega trga, ki so ga dali nastaviti za gerenta v naši občini.

Gospodarstvo.

RAZLOČEK V CENAH.

Robert Košar.

Ako trezno presojamo sedanjo stanje kmetskega stanu, moramo odkrito izjaviti: Naš kmetski voziček teče po vedno slabejših cestah.

Pred vojno

so bile cene naših kmetijskih pridelkov še precej v soglasju s cenami onih industrijskih predmetov, katere rabimo in moramo kupovati za vsakdanje življenje. Za 1 kg pšenice (14–16 v) smo dobili n. pr. 7–8 škatlj šibic, za 3 kg predpasnik, za 10–12 kg že srajca, za 50 kg navadno obleko; meter platna je stal 2 kg; 1 kg mila 3 kg pšenice; za 1 liter vina (40–50 v) smo dobili: 20–25 škatlj šibic ali predpasnik, za 4–5 litrov že srajca, za 25 litrov cajgasto obleko. Saj se je dobila pred vojno že boljše izdelana štofnata obleka za 24–30 kron. Liter vina si lahko zamenjal za kg mila. Za eno jajce smo kupili 2–3 škatlj šibic, za predpasnik smo dali vrednost 8–10 jajc. Za tele, da vzamem tudi primer iz žinoreje, se je pred vojno plačevalo 16–20 kron. Za denar je dobil kmet 1000 škatlj šibic ali 12 srajc ali dve cajgasti obleki ali eno štofnato. Dobil je 50 kg mila ali 60 m platna. Naši kmetski delavci so dobivali pred vojno po 40–50 v na dan. V treh dneh si je zaslužil gate, v enem dnevu predpasnik, v 20–25 dneh obleko. Vkljub temu ravnovesju cen pa vendar ne moremo reči, da bi kmet in kmetski delavec spala na rožicah, ampak krepko in trdo sta se morala boriti za vsakdanji kruh. Pri tem ju je podpirala živa zavest kmetske skupnosti, samo pomoči in ustvarjajočega dela v lastno korist. Rajhajencve hranilnice in posojilnice so rastle kakor gobe po dežju, ustavila se je naša kmetska zveza in ledina na zadružnem polju se je začela orati s polno paro. To idealno započelo delo je prekinila svetovna vojna.

Med vojno

se je materialni položaj našega kmeta stalno boljšal, ker je zaprtje mej centralnih držav je povzdignilo naše kmetske proizvode do monopolne vrednosti, kakor nekoč v Angliji, ko je Napoleon proglašil kontinentalni zapor. Cene živiljenjskim potrebsčinam so se podvojile, potrojile in denar je začel pritekati v žepe feudalne gospode, dočim si je v sedajni svetovni vojni opomogel naš kmetski stan. Kdor je bil količaj skrben in varčen in je imel količaj sreče, se je med vojno in v prvih povoju letih rešil starih dolgov in si je morda še prihranil kak krajcar. Seveda so tudi cene industrijskih izdelkov začele rasti, toda glede obleke in perila smo še imeli stare rezerve in vsak nov nakup se je da pokriti z izkuščkom prodanih pridelkov. Med vojno smo bolj trpeli na pomanjkanju industrijskih predmetov.

Po vojni,

oziroma šele zadnji dve leti se začenja naša trnjeva pot, kajti cene našim kmetskim proizvodom so silno padle, dočim so se cene industrijskih predmetov zvišale, ali vsaj ostale na isti višini. Zato pravi danes kmet: Kar imam za prodati, nima cene, kar pa moram kupiti, je tako drago, da ne morem plačati. Za 1 kg pšenice dobri danes 4 škatlj šibic, za predpasnik mora dati 6 kg, za srajco 20 kg, za navadno cajgasto obleko 100–120 kg, za štofnato pa celo 300–350 kg pšenice. Za eno jajce ne dobri niti škatlj šibic in za 1 kg mila mora dati 25 jajc, dočim je plačal pred vojno samo 10 jajc. Pred vojno smo dali za zavojček tobača približno eno jajce. Za cajgasto obleko mora dati naš kmet skoraj dve teleti, za štofnato obleko pa kravo. Naši delavci in viničarji so tudi nezadovoljni; kmet pa obupuje, ker ne vidi nobenega uspeha svojega dela in leže vkljub naporom v dolgove. Medvojne prihranke je že davno porabil, kajti majhen popravek v hiši ali v hlevu ga stane danes na tisoče dinarjev. Zemlja in hlev pa ne dasta več, kakor pred vojno. Polozaj je od dneva do dneva bolj obopen, kajti tudi zvišani davki, velike takse in pristožbine ne odgovarjajo več sedanjim kmetskim dohodkom. Za obdelovanje zemlje neobhodno potrebno kmetsko orodje, kakor: plugi, brane, motike, sekire itd. je doseglo za sedajne razmere že bajne cene. Dekagram tega žezele stane povprečno 1 krono, tako da stane n. pr. 1 kg tehtajoča motika 100 kron. Za eno motiko mora torej kmetski delavec delati 3–4 dni, kmet pa mora zanjo dati 3–4 litre vina, ali pa 30–35 jajc. Pred vojno je stala najtežja motika približno eno krono. Za novi plug in brano gre krava iz hleva, za novi voz pa gre konj. V nesoglasju prodajnih in nakupovalnih cen ter visokim dohodkom ne odgovarjajočim direktnim in indirektnim dajatvam državi leži torej vzrok sedajnega propadanja kmetskega stanu. Žalibog, da vidi velika večina nekmetskega naroda v kmetu še vedno onega medvojnega »kapitalista«, ki se je zariral v njihovih očeh tedaj, ko so trume meščanov hodile pod kmetsko streho prosit in kupovat deželnih pridelkov. Kmet niti v teh časih, ko mu je blaga za prodajo primanjkovalo, ni bil »kapitalist.« Godilo se mu je nekaj boljje, danes pa gre njegova gospodarska pot zopet navzdol in naše hranilnice bi lahko zapele žalostne pesmi o propadanju kmetskega stanu. Kupci ne iščajo več kmeta; kmet se mora potruditi, da najde kupca za svoje proizvode. Razlika v cenah bi se dala premostiti na ta način, da se cene kmetskim proizvodom dvignejo v ravnovesje s cenami industrijskih potrebsčin, ali pa da padejo industrijske cene na nivo cen kmetijskih proizvodov. To pa se ne bo zgodilo, ampak nasprotno opazujemo od tedna do tedna večji razloček. Samo v trdno sklenjenih zadružnih organizacijah leži naša rešitev. Samo te so zmožne deloma premostiti veliki prepad, ki zija med cenami naših pridelkov in cenami industrije. Storiti bomo morali vse, da povzdignemo tudi produkcijo in oplemenimo pridelke našega gospodarstva. O tem prihodnjic.

Premovanje plemenskih bikov v srezu Maribor levi br. Pri licencovanju plemenskih bikov dne 6., 7. in 8. aprila t. I. so se pripoznale nagrade slednjim bikorejcem: I. Državne nagrade: 1. Twickel Pij, veleposestnik v Krčevini, 500 din.; 2. Brus Matevž, posestnik v Plintovcu, 500 din.; 3. Igler Josip, posestnik v Boču, 400 din.; Majer Henrik, posestnik v Št. Ilju v Slov. gor., 350 din.; 5. Fanež Franc, posestnik v Št. Juriju ob Pesnici, 200 din.; 6. Čep Franc, posestnik v Koprivniku, 200 din.; 7. Twickel Pij, velepos. v Krčevini, 200 din.; 8. Rošker Anton, posestnik v Zgor. Hlapju, 200 din.; 9. Supanič Leopold, posestnik v Jelenčah; 10. Upraviteljstvo knezoškosevga posestva v Leitersbergu 200 din.; 11. Upraviteljstvo »Racerdvor« v Krčevini 200 din. II. Okrajne nagrade: 1. Majer Henrik, pos. v Št. Ilju, 150 din.; 2. Čerče Mirko, posestnik v Št. Juriju ob Pesnici, 150 din.; 3. Gamze Ivan, posestnik v Plaču, 150 din.; 4. Paskolo Julijana, posestnik v Slatinskem dolu, 150 din.; 5. Katalinič Damjan, posestnik v Strihovcu, 100 din.; 6. Ehrlich Franc, posestnik v Št. Ilju, 100 din.; 7. Jančič Franc, posestnik v Gačniku, 100 din.; 8. Bezjak Ivan, posestnik v Spodnjem Dupleku, 100 din. Nagrade se naj dvignejo takoj, najkasneje pa v osmih dneh, pri okrajnem zastopu v Mariboru, Koroška cesta 26.

Zivinski sejem v Mariboru dne 14. aprila 1925. Dogon 26 konj, 4 biki, 146 volov, 314 krav, 18 telet, skupaj 508 komadov. Povprečne cene za kg žive teže so bile: debeli voli 9.50–10 din., poldebeli 9–9.50 din., plemenski 7–8.50 din., biki za klanje 9 din., klavne krave debele 8.30–9 din., plemenske krave 5–7.50 din., krave za klobase 3–5 din., molzne in breje krave 6–7.50 din., mlada živina 7.75–8.75 din., teleta 14.50 din. — Mesne cene: volovsko I 20 din., II 17.50 din., meso bikov, krav in telic 16 din., teleče meso I 20–22.50 din., II 17.50 din., svinjsko meso sveže 15–30 din. — Prodanih je bilo skupno 144 komadov.

Tobaka se v Sloveniji leta 1925 ne sme saditi. Pred več leti se je poslancem Slovenske ljudske stranke posrečilo izposlovati pri monopolski upravi v Beogradu, da se

sme tudi v Sloveniji saditi tobak. Sedanja vlada, v kateri sedi kot minister tudi krušni oče dr. Pivka, znani dr. Grega Žerjav, pa je prepovedala nadaljnjo sadenje tobaka v Sloveniji. Kar so torej naši poslanci s težavo dosegli, sedaj Pivkovi zavezniki prepovedujejo. Sadilci tobaka, zahvalite se dr. Pivku in dr. Žerjavu za ta »uspeh.«

Trpežna živa meja iz drena. Zaradi pomanjkanja denarja za napravo lesenih in žičnih plotov, si ljudje pomagajo z najrazličnejšimi živimi mejami, izmed katerih se je dosedaj še najbolj obnesla živa meja iz drena, ker dobro prenese sušo, obrezovanje in prepletanje. Postane zelo močna, vzame pa malo prostora, če se lepo obrezuje. Na raznem vprašanju od več strani hočem tukaj navesti način, kako se najlože vzgoji živa meja iz drena. Ker drenove koščice prvo leto ne kalijo, je najboljše meseca maja poiskati drenove sadike pod starimi dreni. Se jih lahko spozna, ker komaj sklite, se imajo luščine koščic na prvh peresih. Nabere se jih najlažje, če se z eno roko s kakim klinom sadiko iz zemlje vzdigne, z drugo roko pa se sadika izpuli. Devati jih je sproti v kako posodo z vodo, da ne ovenejo. Posaditi jih je takoj na že poprej zato pripravljeno gredo in zaliti 3–4 kratek, da se primejo. Zastran saditve na gredo je še omeniti, da je treba saditi 5–10 cm narazen. Če se sadijo samo 5 cm narazen, se morajo že drugo jesen presaditi na stalno mesto. Če pa posadimo sadike v razdalji 10 cm, jih lahko na gredi pustimo 3–4 leta, da zrastejo čez 1 meter visoke. V tem slučaju lahko takoj napravimo iz njih plot. V ta namen je postaviti na mestu, kjer hočemo imeti plot, sohe v razdalji 5 m, na katere je 1 m nad zemljo nategniti žico; v zemljo pa izkopati 20 cm globoko grabo, v katero se posadijo sadike v razdalji 8 cm. Te sadike se k zgoraj nategnjeni žici z drobnejšo žico privežejo, vršički nad žito prirežejo, veje pa zapletejo med stebla sadik. Končno je še spodaj na sohe potegniti 3 žice 10 cm jedno nad drugo. Sedaj je počakati 2 leti, da zopet zrastejo vršički in veje, kar je še zopet vse zaplesti med stebla sadik. S tem je v glavnem vzgoja žive meje končana. Treba jo je le še vsako leto obrezati, da zavzame manj prostora. Pripomnim tudi, če se katera sadika v živi meji posuši, se lahko na prazno mesto pogroba veja iz sosedne sadike in praznoto je izpolnjena. Pozabil sem še omeniti, da je treba sadike prve leto na gredi skrbno pleti, ker ne prenesejo sence. — J. H. M.

Iz lesnega trga. V primeru s stanjem pred mescem se je poslovanje z izvoznim blagom zelo popravilo. Izvoz v Italijo je zopet velik. Zanimajo se Italijani pred vsem za tem, da so potegniti 3 žice 10 cm jedno nad drugo. Sedaj je počakati 2 leti, da zopet zrastejo vršički in veje, kar je še zopet vse zaplesti med stebla sadik. S tem je v glavnem vzgoja žive meje končana. Treba jo je le še vsako leto obrezati, da zavzame manj prostora. Pripomnim tudi, če se katera sadika v živi meji posuši, se lahko na prazno mesto pogroba veja iz sosedne sadike in praznoto je izpolnjena. Pozabil sem še omeniti, da je treba sadike prve leto na gredi skrbno pleti, ker ne prenesejo sence. — J. H. M.

ZITNI TRG. Na našem žitnem trgu je položaj približno tak, kakor pred prazniki. V trgovini z domaćimi žiti vlada precejšnje mrtilvo, dasiravno so cene pri nekaterih vrstah nazadovale. Mnogo živahnejša je trgovina z amerikansko pšenico in moko. Amerikanci ponujajo svojo pšenico že po 4.10 din. za kg franko. Postojna in skoro vsi mlini v Sloveniji so se pričeli oskrbovati z njo. Mestoma kupujejo amerikansko pšenico že mlini v Slavoniji in Banatu. Dasiravno so pri nas zakoge domače pšenice že izčrpane, bodo vendar vsled amerikanske konkurenčnosti nekateri trgovci pretrpli občutne izgube. Ker se pa cene na ameriški žitnih borzah zopet pravljajo, upajo, da ameriška konkurenca ne bude dolgo trajala in zato svojih zalog že ne prodajajo. Koruza, ki je v preteklem tednu padla na ceno 160 din. za 100 kg, se je zopet dvignila. Danes se plačuje franko wagon (postavljen na postajo in natovorjena na wagon) po 170 din. za 100 kg. Zadnje čase izvajamo precej koruze v Belgijo in sicer gre izvoz po Donavi do Črnega morja in od tam po vodi do Antverpena v Belgiji. Precej koruze se je v Banatu prodalo tudi v Nemčijo, iz Srema pa za Avstrijo in Grčijo. Oves kupuje zadnji čas inozemstvo; izvaja se v Avstrijo in na Ogrsko. Izvoz ovsja pa menda ne bo dalje trajal, ker so ga pričeli Amerikanci uvažati po nižjih cenah, kakor so naše.

Na novosadski žitni borzi so se spremene od našega zadnjega poročila samo cene koruze, ki se prodaja po 170–175 din. pri takojšnji dobavi; za maj in junij prodana koruza je po 195 din. Na ljubljanskih blagovnih borzah so se trgovati poljski pridelki sledeče: amerikanska pšenica 4.50–4.75 din., koruza franko Ljubljana 217 din., krompir 125–140 din. za 100 kg, fižol 310 din.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 61–62 din., francoski frank 3.17–3.22 din., italijanska lira 2.52–2.55 din., angleški funt šterling 295–298 din., čehoslovaška korona 182–185 din., avstrijski šiling 8.63–8.83 din., nemška marka 14.65 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 8.35 centimov.

</

MALA OZNANILA

Pekarski vajenec, močan in združen se sprejme. Parna pekarna, Glavni trg 9. Maribor. 455

Pridna, marljiva sedemnajstletna deklica išče službo pri dveh osebah blizu Celja. Razume vsako delo. Naslov v upravnosti. 460

Organist cecilijane ob enem študi cerkovnik, želi spremeniiti službo s 1. majem. Želi samo le boljše službe. Naslov v upravnosti. 461

Mizarski pomočnik za okna delati se sprejme takoj pri štrdku Ivan Göttlich, Koroška cesta 128. 462

Kot kuharica, oziroma gospodinja vstopim v službo v župnišče, ali k starejšemu samemu gospodu. Dosedaj sem bila gospodinja v župnišču. Naslov je pi upravi lista. 463

Išče službo kot majar, oženjen brez otrok, star 23 let. Navesti je mesečna plača in glede potrebnega živeža. Naslov v upravnosti. 473

Iščem za takoj vinicarja s štirimi delovnimi močmi. Vprasanje Peitler, Maribor, Slovenska ulica 8, ali v vinogradu v Limbušu. 484

Mladenič, pošten in marljiv, brez sredstev, išče službo vzgojitelja — domačega učitelja, kjer bi mogel nadaljevati privatne študije. Šel bi tudi kot oskrbnik posestva, najrajše v kakšno župnišče. Naslov na upravo. 474

Službo v pisarni iščem. Sem več vseh pisarniških del. Grem tudi za skladisnika. Naslov na upravnosti. 475

Posestnik sprejme v službo šole prostega, pridnega dečka ali deklico za lahka dela. Plačilo po dogovoru. Naslov v upravnosti. 476

Viničar! Kmetski sin se želi seznaniti z viničarskim sinom iz okraja Maribor, nad 20 let starim, ki je dobro podučen v vinogradski stroki, da ga v isti poduči proti lepi nagradi. Dopise na upravnost pod št. 478

Trnovska godba, dobro izvezana se priporoča župnjam, katere si želijo naročiti k procesijam godbo, kakor tudi k drugim cerkevnim obredom. ter tudi vsem drugim prirediteljem veselic. Kapelnik Iv. Žeher, Ternovlje 40 pri Celju. 479 3-1

Prav lepo kmečko posestvo v prijazni vasi Libeliče, dobro uro od Dravograda, je ugodno za prodaj. Zelo prostorna hiša in razsežno renov. gospodarsko poslopje. Povsod električna razsvetljava. Gospodarski stroji na pogon z vodo mogoč domaći mlin; vodovod dobre kleti, veliko dvorišče; 26 oralov zemlje, od te ca 10 oralov njiv, dobri travniki za reje do 15 glav živine, gozda za potrebo, sadja v dobr letini za 30 polovnjakov mošta. Posestvo je blizu občine, šole in cerkev. Podrobna pojasnila daje resnim kupcem Ivo Močnik, nadučitelj v Libeličah, ali pa posestnik sam pd. Lorber v Libeličah. 436 2-1

Predam zaradi starosti mlin na tri pare s transmisijsko, novo stiskalnico za olje, zraven tri orale njive in travnik. Naslov v upravnosti. 442 2-1

Lepo posestvo, arondirano, približno 6 km od Maribora med Sv. Marjeto na Pesnici in Jarenino, 36 oralov rodovitnih njiv, travnikov, gorie in mali gozd, na glavnih cesti, obstoječe iz gospodarskih poslopij: 1 hiša za gospodarja, 1 hiša za oskrbnika, klet in preša, velik hlev z kolarnico in gumno in tri viničarska poslopja, in z vsem živim in mrtvim inventarjem, se proda za 540.000 D. Cenjene ponudbe na A. Reisman, Maribor, Vojašniška ulica 6. 453 3-1

Posestvo na prodaj v Vrbjah pri Žalcu, hiša z električno razsvetljavo, zelo pripravno za rokodelce. Cena 55.000 D. Ugodni plačilni pogoji. Pojasnila daje Janko Sagnester, Žalec. 446 2-1

Predam posestvo, obsegajoče 18 oralov zemlje v Brdinjah št. 18, pošta Kotlje v Mešiški dolini. 395 3-1

Gostilna v malem mestu na prometnem kraju se odda proti proviziji, s prosto kuhinjo, oseblj, katera je dobra kuharica ter strokovno izvežbana. Ponudbe na upravo lista. 388 3-1

Pridna, marljiva sedemnajstletna deklica išče službo pri dveh osebah blizu Celja. Razume vsako delo. Naslov v upravnosti. 460

Organist cecilijane ob enem študi cerkovnik, želi spremeniiti službo s 1. majem. Želi samo le boljše službe. Naslov v upravnosti. 461

Mizarski pomočnik za okna delati se sprejme takoj pri štrdku Ivan Göttlich, Koroška cesta 128. 462

Kot kuharica, oziroma gospodinja vstopim v službo v župnišče, ali k starejšemu samemu gospodu. Dosedaj sem bila gospodinja v župnišču. Naslov je pi upravi lista. 463

Išče službo kot majar, oženjen brez otrok, star 23 let. Navesti je mesečna plača in glede potrebnega živeža. Naslov v upravnosti. 473

Iščem za takoj vinicarja s štirimi delovnimi močmi. Vprasanje Peitler, Maribor, Slovenska ulica 8, ali v vinogradu v Limbušu. 484

Mladenič, pošten in marljiv, brez sredstev, išče službo vzgojitelja — domačega učitelja, kjer bi mogel nadaljevati privatne študije. Šel bi tudi kot oskrbnik posestva, najrajše v kakšno župnišče. Naslov na upravo. 474

Službo v pisarni iščem. Sem več vseh pisarniških del. Grem tudi za skladisnika. Naslov na upravnosti. 475

Posestnik sprejme v službo šole prostega, pridnega dečka ali deklico za lahka dela. Plačilo po dogovoru. Naslov v upravnosti. 476

V najem dam dve sobi, hlev, kuhinjo, klet; pripravno za lesno trgovino. Henrik Steinbacher, Smartno na Pohorju, P. Slov. Bistrica. 458

Redka priložnost za mlinarje! Proda se posestvo okrog 15 oralov prvovrstne zemlje, zidan v najem z mnogim suhim lesom in orodjem po nizki ceni. Ivan Obrovnik, posestnik, Oplotnica. 457

V najem se odda takoj trgovski lokal z vsem inventarjem;

na željo se prevzame lahko

ter nekaj blaga. Kje, pove

uprava lista. 482 2-1

Pozor, gostilničarji! Vinograd s pridelkom 18 hl, viničarija, travnik, njive, nekdaj vse vinograd, se proda za 150.000 K. Naslov v upravnosti. 355

Znanični vložki za postelje (Drahteinsätze) se po meri izdelujejo, dolgost 180 cm 183 D, 185 cm 188 D, 190 cm 193 D in širina tudi. Afrikamatrace tridelne 550 D, klotodeje 260 D, flanelkoce 125-160 D, slamačnice (Strohsack) 60 D, namizni prti 72 D, brisače 18 D, srajce 48 D, gate 40 D, cajgaste hlače 94 D, impregnirane jonske plachte s kumetšpico par 940 D, impregnirane vozne plakte vseh velikosti 1 m 80 D, vrvi za zvonove, kleti, splave, perilo in strange 1 kg 56 D usnjati črne ali rujave suknje (Lederröcke á 1000 D, ključavnica oblike od 160-220 D, damske bluze 70-96 D, Smirna imit. tepih 160×250 cm 500 D, predpasnike, kravate, nogavice, glavne robce in drugi manufakt. blago, tudi razpoljila na vse strani države. ALOJZ GNIŠEK, trgovina MARIBOR, GLAVNI TRG 6.

Več enovprežnih vozičkov, novih in malo rabljenih ter vso-kovrste vprege nove in malo rabljene ima stalno na podaj Hinko Korenjak, sedlar in tapetnik v Ptuj, Sp. Dravska ulica 6. 428 4-1

Vsi posestniki okrog Maribora, Hoč, Račja, Pragerskega in Sv. Lovrenca na Dravskem polju, kateri imajo gozdove, borove ali smrekove, lahko prodajo svoj les za rudokop, sigurnemu plačniku ter trajnemu odjemalcu, takojšnja do vaba, zajamčeno hitro plačilo. Kmetje, kateri imate takšne borove gozde na Dravskem polju in ako hočete hitro priti do denarja, ponudite takšen les Dragotinu Korošec, Rečica ob Paki. 429 5-1

Vse vrste prične vina se kupej najbolje in najceneje pri vinski posredovalnici Ivan Klemšček, Maribor, Aleksandrova cesta 12-II. Posredovanje proti najnižji proviziji. 432 3-1

Hrastov okrogli les kupuje proti takojšnjemu plačilu Matija Obran, Loška ulica št. 15. 285 5-1

Cejljene trte več vrst prodaja Martin Horvat, Gabernik, p. Juršinci. 447 2-1

Uležan polnomasten sir, polmenedolec finega okusa v blebih 20-40 kg razpoljila po zmeri ceni Mlekarska zadružna v Izlakah pri Zagorju ob Savi. 399 3-1

Steyer, Puch- in Styriakolesa vse vrste šivalnih in poljedelskih strojev, bencin motore prodaja Ploder, Cmurek. 424 3-1

Jabolka — krompir — hmelj na vagon, vsako množino kupi Rudolf Pevec, Mozirje — Slovenija, Jugoslavija. 387 4-1

Posestvo na prodaj v Vrbjah pri Žalcu, hiša z električno razsvetljavo, zelo pripravno za rokodelce. Cena 55.000 D. Ugodni plačilni pogoji. Pojasnila daje Janko Sagnester, Žalec. 446 2-1

Predam posestvo, obsegajoče 18 oralov zemlje v Brdinjah št. 18, pošta Kotlje v Mešiški dolini. 395 3-1

Brusimo britve, škarje, nože itd. Električna brusarna (v brvnicu Koštoma) Celje, Prešernova ulica 19. 1116

Prvovrstni angleški in ostranski plinski koks na drobno in debelo dobavi po znatno znižanih cenah Mariborska mestna plinarna. 82

Cejljeno trje vseh boljših vrst na priporočljivih podlagah in okorenjeni divjadi. Anton Turin, Modraže, p. Studenice pri Poljčanah. 233

Priporočam se za lična, trpečevljarska dela po meri in popravila. Ivan Ekart, čevljarski Koroška cesta 34, Maribor. 1034

Prima Dürkopp šivalni stroji in kolesa po najnižjih cenah pri Aloju Ussar, Krekova ulica 14. 1034

Poda se takoj, rodovitno, malo posestvo, okoli 3 orale zemlje, stanovanjsko in gospodarsko poslopje novo zidano, pripravno za trgovca ali obrtnika, blizu cerkve in Šole, 10 minut od postaje Moškanjci, za 60.000 D. Plačati je samo nekaj, ostalo na obroke v dveh letih. Več pove Seb. Hameršak, Dornova 124, pošta Moškanjci. 481 2-1

Mizarski pomočnik za okna delati se sprejme takoj pri štrdku Ivan Göttlich, Koroška cesta 128. 481 2-1

Kot kuharica, oziroma gospodinja vstopim v službo v župnišče, ali k starejšemu samemu gospodu. Dosedaj sem bila gospodinja v župnišču. Naslov je pi upravi lista. 481 2-1

Poda se takoj, rodovitno, malo posestvo s sadosnikom v lepi solnčni legi, tili trga Vojnik pri Celju. Hiša močno zidana s tremi sobami, kuhinjo in shrambo, gospodarsko poslopje s hlevi in kletjo, kozolec s 4 okni, cena po dogovoru. Več se izve pri zastopniku Vzajemne zavarovalnice v Vojniku 57. 480 2-1

Kolarsko delavnico v prometnem kraju ob veliki cesti

dam v najem z mnogim suhim lesom in orodjem po nizki ceni. Ivan Obrovnik, Oplotnica. 458

Mizarski delavničar v pro- metnem kraju ob veliki cesti

dam v najem z mnogim suhim lesom in orodjem po nizki ceni. Ivan Obrovnik, Oplotnica. 458

Mizarski delavničar v pro- metnem kraju ob veliki cesti

dam v najem z mnogim suhim lesom in orodjem po nizki ceni. Ivan Obrovnik, Oplotnica. 458

Mizarski delavničar v pro- metnem kraju ob veliki cesti

dam v najem z mnogim suhim lesom in orodjem po nizki ceni. Ivan Obrovnik, Oplotnica. 458

Mizarski delavničar v pro- metnem kraju ob veliki cesti

dam v najem z mnogim suhim lesom in orodjem po nizki ceni. Ivan Obrovnik, Oplotnica. 458

Mizarski delavničar v pro- metnem kraju ob veliki cesti

dam v najem z mnogim suhim lesom in orodjem po nizki ceni. Ivan Obrovnik, Oplotnica. 458

Mizarski delavničar v pro- metnem kraju ob veliki cesti

dam v najem z mnogim suhim lesom in orodjem po nizki ceni. Ivan Obrovnik, Oplotnica. 458

Mizarski delavničar v pro- metnem kraju ob veliki cesti

dam v najem z mnogim suhim lesom in orodjem po nizki ceni. Ivan Obrovnik, Oplotnica. 458

Mizarski delavničar v pro- metnem kraju ob veliki cesti

dam v najem z mnogim suhim lesom in orodjem po nizki ceni. Ivan Obrovnik, Oplotnica. 458

Mizarski delavničar v pro- metnem kraju ob veliki cesti

dam v najem z mnogim suhim lesom in orodjem po nizki ceni. Ivan Obrovnik, Oplotnica. 458

Mizarski delavničar v pro- metnem kraju ob veliki cesti

dam v najem z mnogim suhim lesom in orodjem po nizki ceni. Ivan Obrovnik, Oplotnica. 458

Mizarski delavničar v pro- metnem kraju ob veliki cesti

dam v najem z mnogim suhim lesom in orodjem po nizki ceni. Ivan Obrovnik, Oplotnica. 458

Mizarski delavničar v pro- metnem kraju ob veliki cesti

dam v najem z mnogim suhim lesom in orodjem po nizki ceni. Ivan Obrovnik, Oplotnica. 458

Mizarski delavničar v pro- metnem kraju ob veliki cesti

dam v najem z mnogim suhim lesom in orodjem po nizki ceni. Ivan Obrovnik, Oplotnica. 458

Mizarski delavničar v pro- metnem

DENAR

si prihranite, ako kupite manufakturno blago

v Celju „Prisolincu“

Stalno ogromna zaloga vsakovrstnega svežega blaga, takor: sukno za moške, volneno za ženske, hlačevino, tiskovino, baržun, barhent, belo platno, rujavo platno, nogavice, pavola, vsakovrstno moško ter žensko perilo, brisalke, odeje, dežniki, dežni plašči, cefir in plavo platno za srajce, klot, čepice in naglavne rute.

Ne opustite se prepričati! Za obilen obisk se priporoča

Alojz Drofenik

Glavni trg 9 Celje Glavni trg 9

Postrežba točna!

Mera obilna!

Ustan. leta 1879.

Telefon št. 553.

Ključavnica

AVGUST MARTINČIČ

LJUBLJANA, Rimska cesta 14

— prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih zastorov v Sloveniji — priporoča napravo novih valčnih zastorov in popravo istih po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču.

Izdeluje in se priporoča za naročilo

solčnih plaht, okrižij vsake vrste od priproste do najbogatejše izpeljave, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razna okovja, železna vrata in okna, okrogla žezlna stopnišča, predpečnike iz železa in bakra.

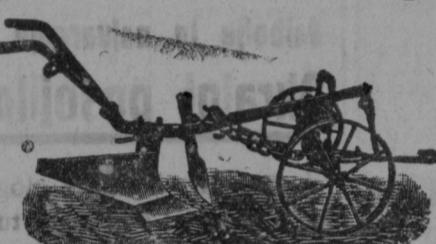
Stalna zaloga štedilnikov

v priznani vestni in solidni izvršitvi!

Original Sackove pluge

ima na zalogi po zelo ugodni ceni takor tudi vse ostalo orodje za poljedelce, kovače, mizarje, sodarje itd.

dalje za stavbenike traverze, cement, žičnike in pločevino takor tudi vse v to stroko spadajoče predmete

veletrgovina z žezlnino

cene nizke.

Pinter & Lenard
MARIBOR.

Potsrežba točna
in solidna.

!! V boj za srečo !!

Večje posestvo z hišama za Din. 100.—

dobi lastnik naše srečke, katero bo zadel žreb.

Cela srečka Din. 100.—.

Cetrtrinska srečka D 25.—. Desetinska srečka D 10.—.

Pri četrtrinskih srečkah igrajo štiri, pri desetinskih deset oseb na eno številko. Zadeve žreb četrtrinsko ali desetinsko srečko, vrši se med štirimi osiroma desetimi posestniki dobinka ponovno žrebanje, sko se isti v teku 14 dni med sabo z dobrinom ne spravijo. Izrebanih številk 2.000. Dan žrebanja je naznani po časopisih, takoj ko bodo srečke razprodane. Srečke razpoljuja »Prostovoljno gesilno društvo« v Strnišču pri Ptaju, proti naprej vpošiljatvi zneska za srečko ter Din. 3.— za priporočeno pošiljatev. — Iščejo se povsod prodajci sreček

Vrhunc fino mehanike. Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj. Večletno jamstvo. Brezkonkurenčni pisalni stroj sedanjosti je edino

STOEWER-RECORD

LUD. BARAGA
Ljubljana, Selenburgova ulica 6/1.

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskev, razmnoževalnih strojev. Hektografski zvitki, barvni trakovi, ogljeni in povoščeni papir vedno v zalogi.

Naložite denar le pri

:: Ormoški posojilnici v Ormožu ::

registrovani zadružni z neomejeno zavezno

Zgornje predmestje 10, v lastni hiši
(poprej „Geršakovi“),

kjer je najboljše in najvarnejše naložen in se najvišje obrestuje. Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Zadržna gospodarska banka d. d.,

Podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščeni prodajalec srečk državne razr. loterije.

Prva žeblijarska in železoobrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žeblijarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Telefon interurban: Podnart.

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Žebli za normalne in ozkotirne železnice, žebli za ladje, črni ali pocinkani, žebli za zgradbe, les i. t. d., žebli za čevlje. Spojke za odre in prage, spojke za ladje in splave. Železne brane. Zobje za brane. Kljuke za podebe, zid, cevi, žlebe i. t. d. Vijaki z maticami. Podložne pločice. Matice. Zakovice za tenderje, kotle, sode, mostove, pločenino, kolesa itd. Vijačni čepi. Verige.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in rabah najcenejše.

Ilustrovani ceniki na razpolago! — Prodaja se samo na debelo trgovcem.